

ELŐTERJESZTÉS

Csanádpalota Városi Önkormányzat Képviselő-testületének

2024. június 5. napján tartandó soros, nyílt ülésre

Csanádpalota Városi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Program 2024-2029. elfogadása

Tisztelt Képviselő-testület!

A Kormány az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31. § (1) bekezdésében foglaltak szerint „A község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata (a továbbiakban: települési önkormányzat) ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el”.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése alapján a helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különös tekintettel:

- a nők,
- a mélyszegénységben élők,
- a romák,
- a fogyatékkal élő személyek, valamint
- a gyermekek és
- az idősek csoportjára.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani:

- az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,
- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányát, illetve javítják foglalkoztatás esélyeiket.

Az Ebktv., a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, valamint a belügyminisztérium módszertani útmutatója figyelembevételével Csanádpalota Városi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség biztosítása érdekében meghatározott teendőket.

A helyi esélyegyenlőségi programot, az erre a feladatra kijelölt települési önkormányzati köztisztviselők vagy közalkalmazottak készítik el. Képzésüket, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészültét és felülvizsgálatát esélyegyenlőségi mentorok segítik.

Az Ebktv. 31. § (6) – (7) bekezdései alapján, a települési önkormányzat az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton

odaítelt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az e törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.

A fentiekben foglaltak alapján az új öt éves időtartamra szóló HEP elkészült, melyet az előterjesztés melléklete tartalmazza. A program elfogadása a települési önkormányzat hatáskörébe tartozik.

A települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzéteszi az általa elfogadott helyi esélyegyenlőségi programot, valamint soron kívül megküldi a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság számára mely azt honlapján közzéteszi.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést tárgyalja meg, és hozza meg döntését.

.../2024. (06.05.) Képviselő-testületi határozat

Tárgy: Csanádpalota Városi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Program 2024-2029. elfogadása

HATÁROZATI JAVASLAT

- 1) Csanádpalota Városi Önkormányzat Képviselő-testülete (továbbiakban: Képviselő-testület) az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdésében foglalt feladatkörében eljárva megtárgyalta Csanádpalota Városi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Program 2024-2029. időszakra vonatkozóan és a melléklet szerinti tartalommal elfogadja.
- 2) A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásáról az érintetteket értesítse és annak közzétételével szükséges intézkedéseket tegye meg.

Felelős: Perneki László polgármester

Határidő: azonnal

A határozatról értesítést kap:

- Perneki László polgármester
- Csanádpalotai Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzője
- Mihelcz Andrea szociális ügyintéző
- Schweiglné Sipos Éva HEP mentor – elektronikus úton: eva.sipos.schweiglne@tef.gov.hu
- Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság Dél-Alföldi Társadalmi Esélyteremtési Igazgatóság 6725 Szeged, Felhő utca 17.
- Irattár

Csanádpalota, 2024. május 24.

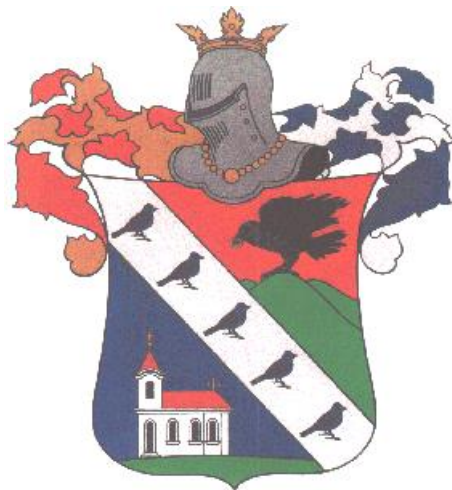

Perneki László
polgármester

p

Előterjesztést készítette:	Mihelcz Andrea szociális ügyintéző
Látta:	Besenyi Ildikó jegyző
Tárgyalta:	Szociális, Oktatási és Kulturális Bizottság
Döntéshozatal:	egyszerű többség
Melléklet:	1 db

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Csanádpalota Városi Önkormányzat

2024-2029.

Tartalom

<div style="border: 1px solid black; height: 20px; width: 100%;"></div>	
Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	9
Célok	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása	10
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	14
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	32
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	47
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	52
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	58
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	62
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	63
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	64
1. A HEP IT részletei	64
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	64
Jövőképünk	66
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	66
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) ..	67
3. Megvalósítás.....	69
3.1. A megvalósítás előkészítése.....	69
3.2 A megvalósítás folyamata	69
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	72
3.4 Nyilvánosság	72
3.6 Érvényesülés, módosítás	73
4. Elfogadás módja és dátuma.....	74

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021. 06. 30-án módosított 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Csanádpalota Városi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Földrajzi, gazdasági környezeti jellemzői

Csanádpalota Csongrád-Csanád Vármegye keleti térségében, Makótól 16 km-re keletre, Mezőhegyestől 15 km távolságra, a két város között fekszik, a Maros hordalékkúpján kialakult lösztablán. A település közvetlenül határos Romániával, a nagylaki határátkelőhelytől 7 km távolságra van. Csanádpalotán határmenti településként új lehetőségek nyíltak meg az M43-as autópálya átadásával, melyre 2015. július 11-én került sor. A határátkelőhely tovább erősíti a település nemzetközi szerepét. Csanádpalotán - határ menti településként - új lehetőségek nyíltak meg az M43-as autópálya 2015. július 11-i átadása után. A határátkelőhely tovább erősíti a település nemzetközi szerepét.

A település közigazgatási területe 7776 hektár, ebből belterület 332 hektár, külterület 7444 hektár.

A település földrajzi helyzetéből adódóan földje kitűnő, humuszban gazdag mezőszégi talaj, így a város alapvetően mezőgazdasági jellegű, jelentősebb ipar nincs, azzal a korábbi évtizedekben sem rendelkezett.

Csanádpalota a térség egyik legperiférikusabb fekvésű települése. A helyi mezőgazdasági vállalkozásoknak - szervezeti formától függetlenül - hosszú évek óta a tőke- és jövedelemhiány a legnagyobb gondja.

A családi gazdálkodást folytatók száma lassan növekszik. Jellemző azonban a kis parcellákon termelők számának fokozatos csökkenése, egyre többen eladják vagy haszonbérbe adják földterületeiket. Jellemző azonban, hogy a kis parcellákkal rendelkezők közül egyre többen eladják vagy haszonbérbe adják földterületeiket. Helybeli felvevő-kapacitás hiányában ugyanis az itt megtermelt áru jelentős része kényszereladásra kerül, főleg a kis területeken gazdálkodók vannak kiszolgáltatott helyzetben.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A hatékony értékesítést lehetővé tevő piaci kapcsolatokkal csak a nagyobb gazdasági társaságok rendelkeznek. A mezőgazdaság mára már egyre kevesebb családnak biztosít önálló megélhetési forrást, kiegészítő jövedelmet.

A település gazdálkodási kultúrájában mindig is kiemelt jelentősége volt az állattartásnak, azonban a háztáji sertés- és szarvasmarha-tenyésztés nagymértékben visszaesett.

Jelentős változások történtek az ipari és szolgáltató ágazatban is. A nagy munkaadó cégek megszűntek, vagy feldarabolódtak. A termelősövetkezet helyén létrejövő mezőgazdasági kft-k 15 – 40 fő dolgozót foglalkoztatnak. A helyi kereskedelmi és vendéglátó-ipari egységekben találunk még magasabb számú alkalmazottat. Új lehetőséget biztosít a munkavállalók számára, hogy 2017-ben helyben megkezdte működését a cipzárgyár, melynek a későbbiekben bővítését is tervezi az üzemeltető. A működő vállalkozások többsége azonban 10 fő alatti családi cég, a több alkalmazottat is foglalkoztatók száma nem számottevő. Jelenleg a legnagyobb foglalkoztató a helyi Önkormányzat, amely a közmunkaprogram keretében 56 fő munkavállalót alkalmaz.

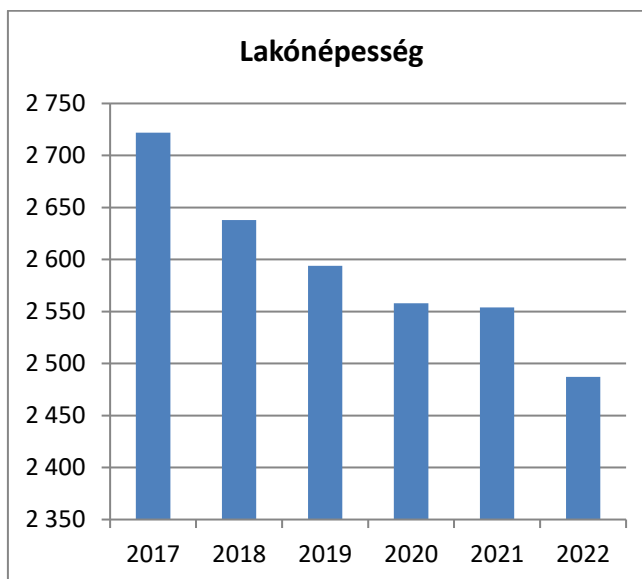
A településre továbbra is jellemző, hogy a munkaképes korúak zöme vidékre jár dolgozni, főként a kistérség központjában, a Makón üzemelő gyárakat, ipari vállalkozásokat, szolgáltatásokat, kereskedelmi és vendéglátó-ipari egységeket látják el munkaerővel.

Csanádpalota a nehéz gazdasági helyzet ellenére is biztosítja lakosai számára a stabil intézményhálózatot, törekszik a meglévő, mindenki számára hozzáférhető szolgáltatások színvonalának megtartására, s lehetőségeihez mérten bővítésére.

A népesség alakulása

A város lakónépessége évről-évre csökkenő tendenciát mutat: 2017. és 2022. között 235 fővel csökkent a lakosság száma. Az alábbi táblázatokból megfigyelhető, hogy a bázis év óta egyetlen olyan év sem volt a településen, ahol a lakónépesség száma emelkedett volna. Drasztikus csökkenést jelent a 2017/2018-as év, ahol 84 fővel lett kevesebb a település lakónépessége, valamint a 2021/2022-es év, ahol 72 fővel.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	2 722	bázis év
2018	2 638	96,91%
2019	2 594	98,33%
2020	2 558	98,61%
2021	2 554	99,84%
2022	2 487	97,38%

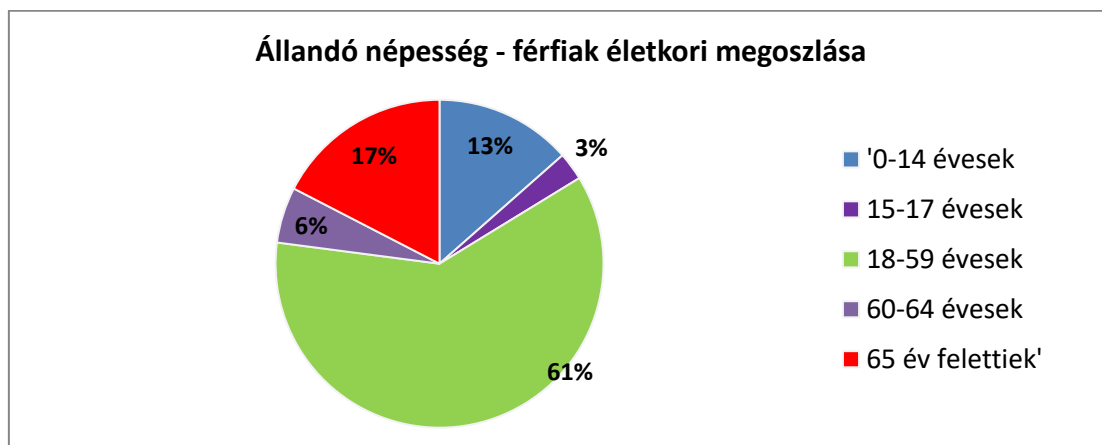

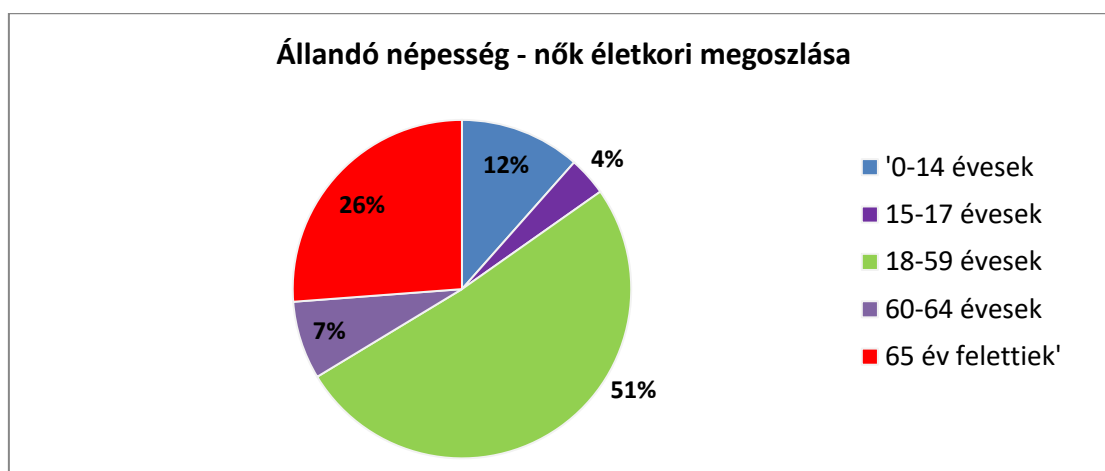
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az alábbi táblázat, illetve kör diagramok a 2020. évi állandó népesség adatait tartalmazzák korosztályos és nemenkénti bontásban, melyek a korosztályok nemenként egymáshoz viszonyított arányát, illetve a nemek korosztályon belüli megoszlását mutatják.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 378	1 405	2783	49,51%	50,49%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			79	2,84%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	186	162	348	6,68%	5,82%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	38	52	90	1,37%	1,87%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	838	718	1556	30,11%	25,80%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	76	105	181	2,73%	3,77%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	240	368	608	8,62%	13,22%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

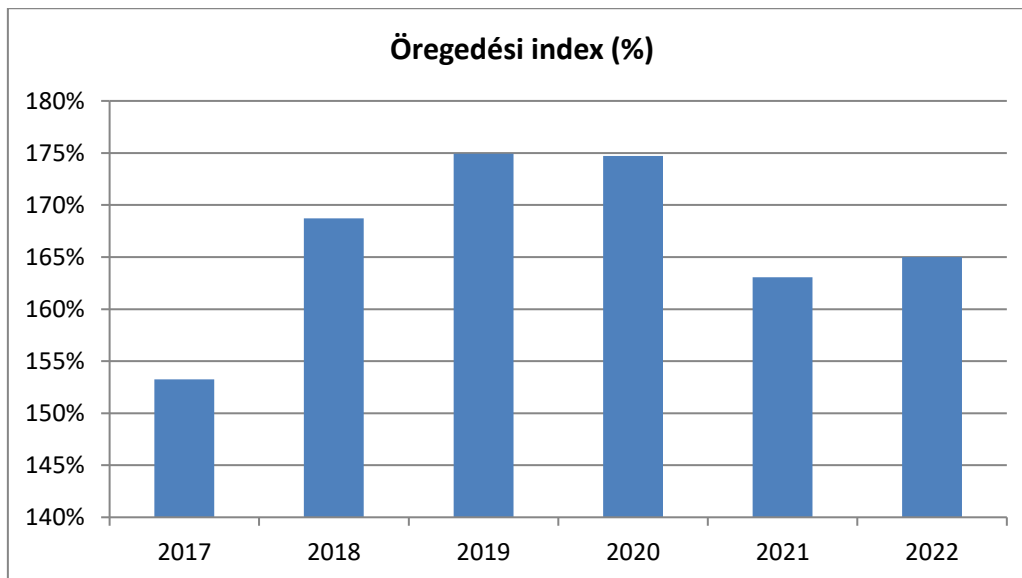
Az állandó népesség (érvényes lakóhellyel és érvényes tartózkodási hellyel rendelkező az adott településen) alakulása változatos képet alkot. Elmondható, hogy Csanádpalotán több nő él, mint férfi. A település állandó lakossága 2020. évben 2783 fő, ebből 1405 nő és 1378 férfi, százalékos arányukat tekintve a település 50,49%-a női, míg 49,51%-a férfi lakos.

Jelentős a 18-59 év közötti korosztály, ők adják a település törzsét, ugyanakkor nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a tényt, hogy a 65 év feletti jóval nagyobb részét teszik ki az állandó lakosságnak, mint a 0-14 éves korosztály, ami sajnos további lakosságcsökkenéshez vezethet.

A férfi és női nemek arányát összehasonlítva megállapíthatjuk azt is, hogy településünkön a 0-59 éves korosztály vonatkozásában a férfiak, míg 60 év felett a nők vannak többen.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	567	370	153,24%
2018	577	342	168,71%
2019	593	339	174,93%
2020	608	348	174,71%
2021	605	371	163,07%
2022	594	360	165,00%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A fenti két táblázat a település öregedési indexét fejt ki. A 0-14 éves korosztályú lakosok száma jóval kisebb, mint a 65 év felettieké. Kimagasló eltérés a 2019/2020-es év között mutatható ki, ahol az öregedési index 21%-kal emelkedett. A többi év vonatkozásában a százalékos arányokat tekintve néhány százalékponti eltérés mutatkozik. Előfordul némi csökkenés, de alapjaiban véve Csanádpalota jelentős mértékben előregedő településnek mondható, amely összefüggésbe hozható a születések, halálozások és elköltözések számával. Az alábbi táblázatok ezen számok elemzéseire szolgálnak.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	-14,50
2018	-20,90
2019	-10,32
2020	-5,05
2021	6,26
2022	6,69

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az elmúlt két évet megvizsgálva a „Belföldi vándorlások” elnevezésű táblázatból látható, hogy az elvándorlások száma is igen magas. A településünkre költöző, és innen elköltöző lakosok száma messze nincs egymással arányban, így átlagot számolva közel 25 fővel csökken a lakosság száma évente az elvándorlások miatt.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-12,69
2018	-8,58
2019	-8,79
2020	-7,38
2021	-10,17
2022	-16,93

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás mutatója is rendkívül kedvezőtlen, egyre emelkedő mutató: a stagnáló születési arányt nem tudja ellensúlyozni a növekvő halálozási arány, ezért a természetes szaporodás régóta fogyást mutat. Csanádpalota születési mutatói kedvezőtlenek, a születés és a halálozás aránya negatív előjelű. A halálozások száma a 2022-es évben már több mint kétszer annyi, mint a születéseké.

Alapellátás

Csanádpalota településen valamennyi alapellátást nyújtó intézménytípus működik. A város önkormányzatának önállóan működő költségvetési szerve a Kelemen László Művelődési Ház, a Csanádpalotai Városi Könyvtár, valamint a Csanádpalota Térségi Napsugár Óvoda és Bölcsőde Többcélú Közös Igazgatású Köznevelési Intézmény fenntartója a Csanádpalota székhellyel működő Csanádpalota Térségi Köznevelési Önkormányzati Társulás és a 2023. január 1. napjával létrejövő Nagyéri Térségi Szociális Önkormányzati Társulás.

Mind az óvodai, mind az iskolai gyermekvédelem célja a prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetésében való segítségnyújtás. Ennek érdekében mindkét alapfokú oktatási-nevelési intézmény szoros és kölcsönös együttműködésen alapuló kapcsolatot ápol a Gyermejkölési Szolgálattal, mely az intézményeken keresztül segíti, hogy a gyermekek pozitív természeti és szociokulturális hatásokban részesüljenek, semmiben ne szenvedjenek hiányt, szükségleteik ki legyenek elégítve.

A Nagyéri Térségi Szociális Önkormányzati Társulás a szociális ellátás területén is jelentős szerepet tölt be. Számos szolgáltatást biztosít, hiszen keretein belül látnak el házi segítségnyújtást, szervezett kereteken belül működő étkeztetést és nappali szociális ellátást, valamint Családsegítő Központ is működik.

Az intézmény integrálja az étkeztetés, házi segítségnyújtás, nappali ellátás alapszolgáltatásokat, illetve a Naplemente Gondozóházban az átmeneti elhelyezést nyújtó bentlakásos intézményi ellátást. A településen működik a Csanádpalota Városi Önkormányzat Család- és Gyermejkölési Szolgáltatás, amelynek keretében a Csanádpalotai Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó Királyhegyes és Kövegy községek közigazgatási területén is ellátják ezeket a feladatokat.

Az egészségügyi alapellátást biztosító központi orvosi rendelő az önkormányzat tulajdonában van, itt működik két háziorvosi körzet, a fogorvosi alapellátás, valamint itt van székhelye a körzeti védőnői szolgálatnak is.

A háziorvosok, valamint a fogorvos vállalkozási formában működnek.

A központi orvosi rendelő épülete lehetővé tette az orvosi alapszolgáltatások centralizálását, egy helyen történő elérését. Az intézményeink akadálymentesítése megoldott.

Értékeink, küldetésünk

Az egyenlőtlenségek megszüntetése a kis települések számára is alapvető jelentőségű. A népességcsökkenés mérséklése, a foglalkoztatás növelése, a képzettségbeli hiányosságok orvoslása a társadalmi összefogással, az erőforrások bővítésével érhető el. Ehhez elengedhetetlen fontosságú, hogy minden állampolgár, a nők, a fogyatékos személyek, a más nemzetiségű emberek számára egyaránt megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén.

Csanádpalota Városi Önkormányzat nemcsak a projekt keretében, hanem a mindennapi működése során is a rendelkezésre álló eszközök segítségével igyekszik elősegíteni, hogy a hátrányos helyzetű csoportok helyzete javuljon. Arra törekszik, hogy ezeket a csoportokat ne érje semmilyen hátrányos megkülönböztetés – különös tekintettel a nemre, korra, etnikai hovatartozásra, szociális helyzetre vagy fogyatékosagra –, egyenlő eséllyel kapjanak lehetőséget céljaik elérésére.

Az önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Csanádpalota gazdasági-társadalmi szempontból a hátrányos helyzetű települések közé tartozik, így számunkra különösen fontos a fejlődés, a mindenki számára elérhető élet megteremtése, a tényleges demokrácia megteremtése, a lehetőség, hogy mindenki megmutathassa a benne rejlő elhivatottságot. Mindehhez elengedhetetlen – a fejlődés megalapozása érdekében - az EU nyújtotta lehetőségek kiaknázása. Ennek tükrében készült a jelen esélyegyenlőségi helyzetelemzés, melyre építve az esélyegyenlőségi programot is elkészítjük.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Csanádpalota Városi Önkormányzat az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

- a diszkriminációmentességet,
- a szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-nek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmosítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított arányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- Belügyminisztérium honlapján megjelent „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztunk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII.13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI.4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2024-2035)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2024-2040)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2024-2035)

Országos Fogytékosságügyi Program (2024-2035)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31.§ (2) bekezdése értelmében a **programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyén fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia anti-szegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Csanádpalota Városi Önkormányzat Településfejlesztési Konceptiója olyan prioritásokat határoz meg, amelyekhez a települési esélyegyenlőségi terv hozzá tud járulni.

A fentnevezett településfejlesztési terv alapvető célkitűzése:

A város lakosságának megtartása, a lakosság létszámcsökkenésének megállítása, a fiatalok helyben történő letelepedésének segítése, a megélhetési gondok csökkentése munkalehetőségek teremtésével.

A meghatározott cél érdekében kiemelt feladatként fogalmazza meg:

- a település versenyképességének javítását,
- a település kohéziójának erősítését,
- a biztonságos környezet kialakítását, valamint
- a település lakosságának életminőség-javítását.

A gazdasági program az önkormányzat részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőséggel összhangban, a helyi társadalmi-, környezeti-, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják. A gazdasági program célja a lakosság életminőségének javításához szükséges önkormányzati háttér biztosítása, melyet az önkormányzat a saját és a külső eszközök felhasználásának optimalizálásával végez. Települési szinten ez egy olyan komplex program, amely a természeti környezet fejlesztésével összhangban tervezi el a különböző beavatkozási területek jövőorientált alakítását az önkormányzat aktív és cselekvő közreműködésével, a lakosság tevéleges támogatásával.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az esélyegyenlőségi tervezés segíti a térség területfejlesztési koncepciója fő célkitűzéseinek megvalósítását, amely elsősorban a foglalkoztatási helyzetre, a gazdasági-, és oktatási-, szociális- és gyermekvédelmi területek célkitűzéseinek megvalósításához járul hozzá a térségben élők életminőségének javítása, az életszínvonal növelése a foglalkoztatottsági szint emelésén és a megújulásra kész helyi közösségeken keresztül.

- Életszínvonal, munkavállalás helyi feltételeinek javítása, a településen munkahely-teremtési kezdeményezések támogatása.
- Fiatalkorú lakosság problémáinak felkarolása és kezelése.
- Szociális gondoskodás – a rászoruló rétegek számára (idősek, felnőtt fogyatékosok ellátása).
- Közbiztonság, bűnmegelőzés.
- Községek működése, azok szerepe, részvétele a különböző programokban.

Ezek olyan átfogó célok, amelyek a kistérségi és a helyi szereplő által megvalósítandó fejlesztési tevékenységek számára is hosszú távon irányt mutatnak.

Csanádpalota városa az esélyegyenlőség, valamint a kötelező feladatok biztosítása érdekében korábban 6, napjainkban 5 társulásnak a tagja, melyből jelenleg is 1 társulás esetében gesztor szerepet tölt be:

1. Csanád Mikro-térségi Területfejlesztési Önkormányzati Társulás (gesztor) (megszűnt)
2. Csanádpalota Térségi Köznevelési Önkormányzati Társulás (gesztor)
3. Makói Kistérség Többcélú Társulása
4. Makó és Térsége Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás
5. Délkelet-Alföld Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszert (DAREH) Létrehozását Célzó Önkormányzati Társulás
6. Csanádpalota Térségi Szociális és Gyermekjóléti Önkormányzati Társulás (megszűnt)
7. Nagyéri Térségi Szociális Önkormányzati Társulás

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze.

Felhasználtuk a KIRSTAT éves statisztikai összefoglalóit, valamint az esélyegyenlőségi célcsoportok képviselőinek megállapításait, tapasztalatait is.

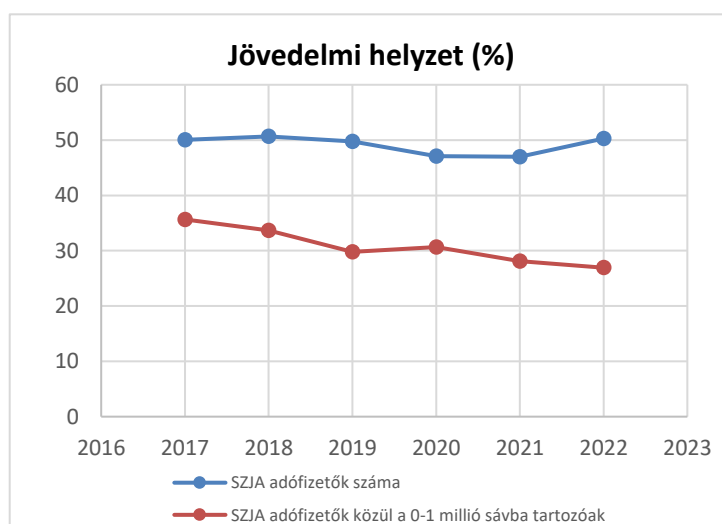
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nemcsak tudományos fogalom a szociológiában, hanem a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. A mélyszegénység igen összetett jelenség, amelynek oka többek között a társadalmi és gazdasági hátrányokban, az iskolai végzettség és a foglalkoztatottságbeli hiányokban mutatkozik meg, és ezáltal súlyos megélhetési zavarokhoz vezet. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási és táplálkozási körülményekben, valamint az érintett személyek egészségi állapotában (is) jelentkezik. Ez az állapot az érintetteket szinte azonnal megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket eredményezi. Mindezek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén, vagyis a társadalmi leszakadás meghatározó részben a szegénységgel összefüggő körülményekből adódik.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2017	50,07	35,66
2018	50,66	33,66
2019	49,78	29,77
2020	47,11	30,66
2021	46,99	28,13
2022	50,29	26,93

Forrás: TelR, KSH Tstar

A rendelkezésünkre álló adatok alapján elsősorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, a gyermekek helyzete, és az iskolai végzettségek figyelembevételével készítünk elemzéseket. A lakosság jövedelmi viszonyairól nem rendelkezünk megfelelő adatokkal.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Tapasztalataink szerint településünkön a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, illetve a tartós munkanélküli létből fakadó motiválatlansági problémák.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és az Möt.v.-ben foglalt feladatai alapján településünkön jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a

különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	2,78	2,10	2,44%
2018	3,15	2,18	2,67%
2019	3,00	3,52	3,26%
2020	3,47	4,69	4,08%
2021	3,11	3,81	3,46%
2022	1,64	2,34	1,99%

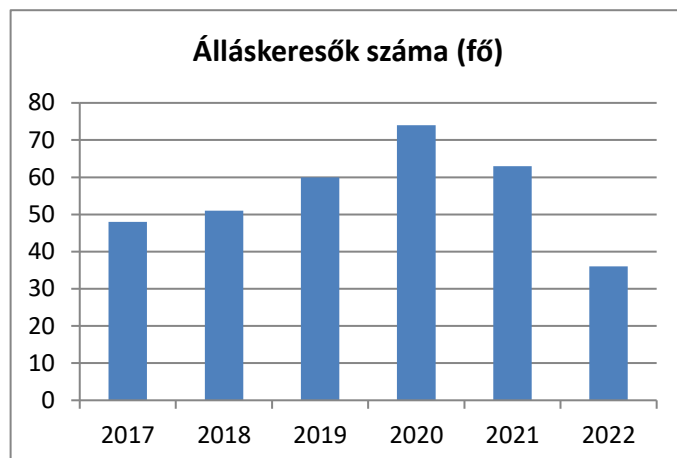
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen		48	51	60	74	63
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	2,00	3,00	2,00	3,00	2,00	1,00
	%	4,17%	5,88%	3,33%	4,05%	3,17%	2,78%
21-25 év (TS 038)	Fő	6,00	5,00	9,00	11,00	5,00	4,00
	%	12,50%	9,80%	15,00%	14,86%	7,94%	11,11%
26-30 év (TS 039)	Fő	4,00	5,00	11,00	5,00	7,00	1,00
	%	8,33%	9,80%	18,33%	6,76%	11,11%	2,78%
31-35 év (TS 040)	Fő	7,00	4,00	5,00	5,00	5,00	3,00
	%	14,58%	7,84%	8,33%	6,76%	7,94%	8,33%
36-40 év (TS 041)	Fő	3,00	2,00	3,00	4,00	2,00	3,00
	%	6,25%	3,92%	5,00%	5,41%	3,17%	8,33%
41-45 év (TS 042)	Fő	2,00	2,00	6,00	13,00	7,00	0,00
	%	4,17%	3,92%	10,00%	17,57%	11,11%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	7,00	5,00	1,00	3,00	10,00	3,00
	%	14,58%	9,80%	1,67%	4,05%	15,87%	8,33%
51-55 év (TS 044)	Fő	6,00	7,00	6,00	5,00	2,00	1,00
	%	12,50%	13,73%	10,00%	6,76%	3,17%	2,78%
56-60 év (TS 045)	Fő	5,00	7,00	3,00	9,00	8,00	4,00
	%	10,42%	13,73%	5,00%	12,16%	12,70%	11,11%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	6,00	11,00	14,00	16,00	15,00	16,00
	%	12,50%	21,57%	23,33%	21,62%	23,81%	44,44%

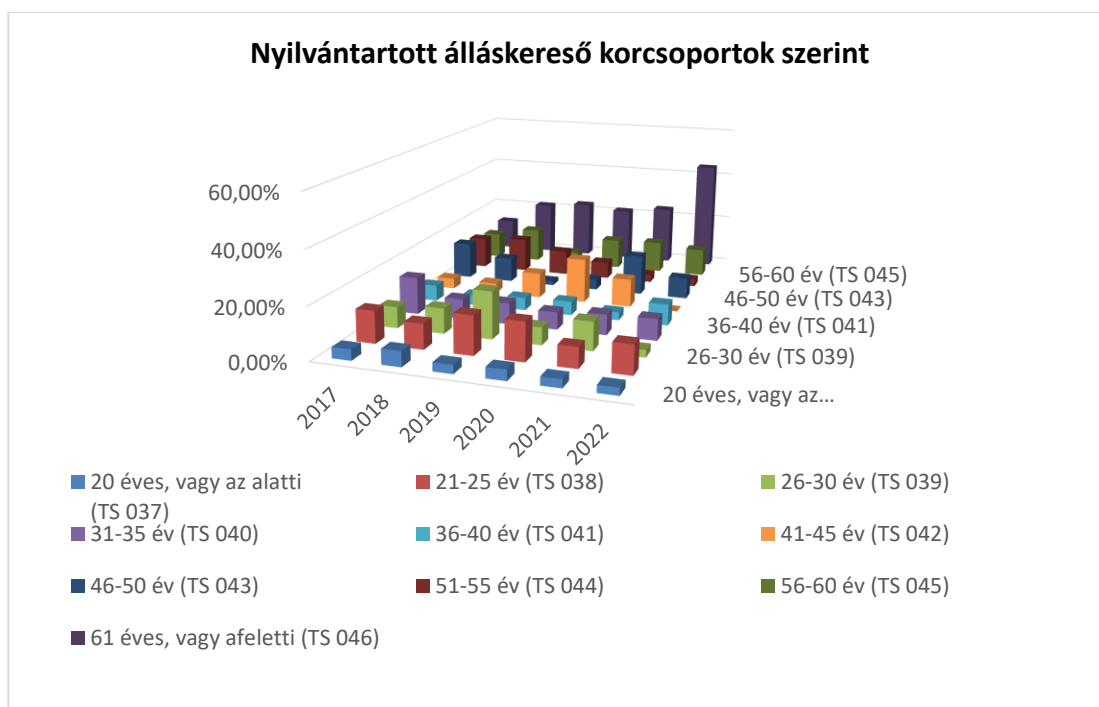
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Csanádpalota alapvetően mezőgazdasági jellege miatt magas az alkalmi munkát végzők száma, hiszen a termelés szezonális jellegű. Ez nagymértékben hatással van a munkanélküliség alakulására,

melyet a 3.2.1 számú táblázat mutat.

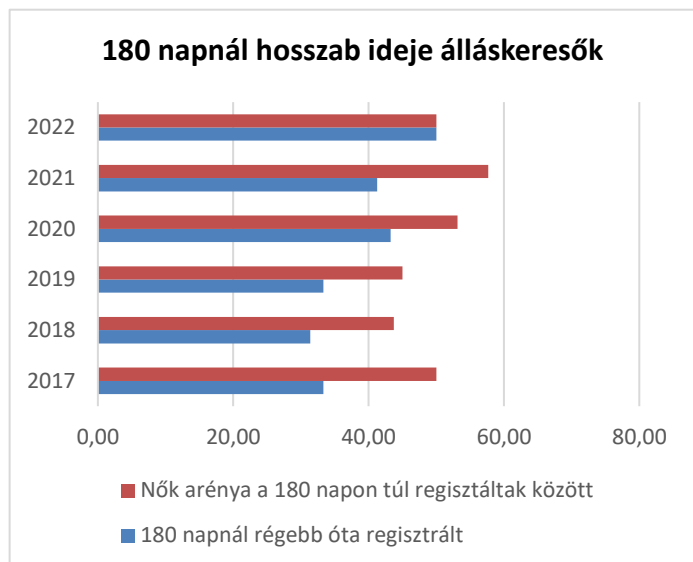
A nyilvántartott álláskeresők száma, a 2020-as évet leszámítva csökkenő tendenciát mutat. Addig, amíg 2017-ben 48 fő regisztrált munkanélküli volt a településen, addig 2022-re ez a szám 36 főre csökkent. A csökkenés mindkét nem vonatkozásában megfigyelhető, ugyanakkor a férfi-női nemek álláskeresőinek megoszlása évről-évre rendkívül változó

A 3.2.2. sz. táblázat a regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők számát mutatja be korcsoportok szerint. E táblázatból leginkább az 61 év feletti korosztályra hívnám fel a figyelmet, hiszen amíg 2017-ben 6 fő álláskereső volt, addig a vizsgált időszak utolsó éveiben az ő számuk 16 fő. E korosztály a munkaerőpiacon sajnos már nehezebben talál munkát, valamint a nyugdíjkorhatár emelése jelentősebb veszélyt ró rájuk.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	33,33	50,00
2018	31,37	43,75
2019	33,33	45,00
2020	43,24	53,13
2021	41,27	57,69
2022	50,00	50,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

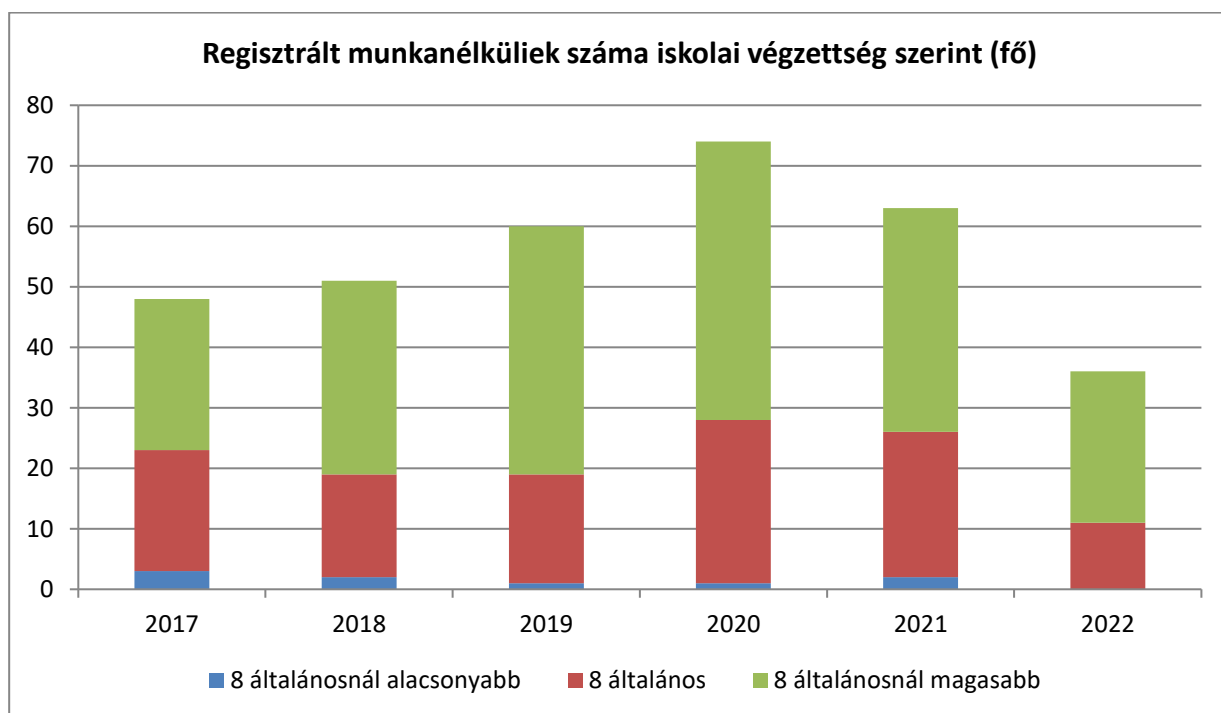
A 180 napnál régebben regisztráltak száma nő. A táblázatból látható, hogy a nők aránya magasabb ebben a kategóriában. A tényleges munkanélküliség azonban a táblázatból lesűrhető adatoknál is magasabb lehet. Sokan nem regisztráltatják magukat, és a munkanélküli segély folyósításának megszűnésével a rendszerből kikerültek sem jelennek meg a statisztikában. A munkanélküliség elsősorban a nők, a fizikai foglalkozásúak között és az alacsony iskolai végzettségűek körében jelentkezik. Esélyegyenlőségi szempontból fokozott figyelmet kell fordítani ezen csoportokra, főként a női munkanélküliség problémájára.

A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a munkaerő-piaci igényeknek nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya, valamint az iskolai végzettség befolyásolja. A munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és szakképzettségre irányulnak, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra is. A pályakezdő munkanélküliek elhelyezkedési esélyeinek javítása érdekében azoknak a munkaadóknak, akik a pályakezdők munkaviszony keretében történő foglalkoztatását vállalják, különböző támogatások nyújthatók, valamint a munkaügyi központokon keresztül további lehetőségek vannak a munka világába történő bevezetésre, képzéseken való részvételre. Ezeket a lehetőségeket figyelni kell, és tájékoztatni erről az érintett lakosságot.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	48	3	6,25%	20	41,67%	25	52,08%
2018	51	2	3,92%	17	33,33%	32	62,75%
2019	60	1	1,67%	18	30,00%	41	68,33%
2020	74	1	1,35%	27	36,49%	46	62,16%
2021	63	2	3,17%	24	38,10%	37	58,73%
2022	36	0	0,00%	11	30,56%	25	69,44%

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitiká		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	196	181
2018	106	106
2019	85	79
2020	124	71
2021	79	66
2022	66	62

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája. Támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatottak támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen.

A mélyszegénységben élők és a településen élő nemzetiségek foglalkoztatásában jelentős szerepet kapnak a közfoglalkoztatási programok. Csanádpalota városában a Helyi Esélyegyenlőségi Program megírásakor 4 közfoglalkoztatási program 15-15 fővel indult el. Ezen csoport igen jelentős részének a közfoglalkoztatás jelenti az egyetlen reális esélyt a munkához való jutásra.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A településen a legnagyobb foglalkoztató még mindig az önkormányzat a közfoglalkoztatási programok indításával. A helyi munkáltatók a kisvállalkozások körébe tartoznak, tevékenységüket jobbra a kereskedelem területén (élelmiszerbolt, vendéglátó ipari egység) fejtik ki. Viszonylag alacsony munkavállalói létszámmal (néhány fő alkalmazott) működnek, munkaerő igény tekintetében pedig a szakképzett munkavállalókat alkalmazzák. Két, nagyobb számú munkaerőt foglalkoztató agrár vállalkozás működik a városban, de jelentős számban vannak olyan mezőgazdasággal foglalkozó vállalkozók is, akik ugyan csak idénymunkaként, de munkalehetőséget tudnak biztosítani. Településünkön érdemes megemlíteni a 2023-ban induló cipzárgyárat is, amely 30-40 fő foglalkoztatását teszi lehetővé.

A munkavállalók nagyobb hányada azonban ingázik. Makó, Tótkomlós és Szeged jelent potenciális munkavállalási lehetőséget a városunkban élők számára. Közlekedés szempontjából Makó és

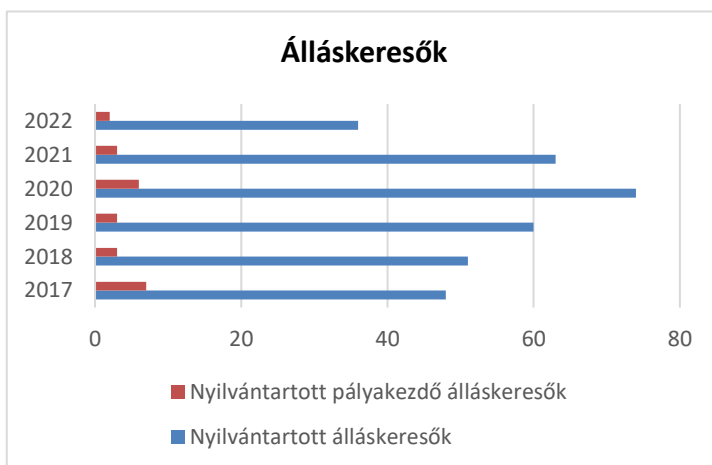
Tótkomlós autóval körülbelül 15 percre, míg Szeged - ahol jelentős számú munkaerőt tudnak foglalkoztatni - autópályán keresztül 30 percre van településünkötől.

Problémát jelent a drága tömegközlekedés, a városokban működő munkáltatók elsősorban helyi munkavállalókra számítanak, így nem kell útiköltség térítést fizetniük. A városokba történő beutazás saját költségen történő finanszírozása a munkavállalók számára vállalhatatlan kiadást jelent.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	48	7
2018	51	3
2019	60	3
2020	74	6
2021	63	3
2022	36	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Településünkön ilyen képzések, továbbképzések amennyiben indulnak, az a Makói Járási Hivatal foglalkoztatási osztályán keresztül történik. Egyéni szervezésben nincs.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Településünkön ilyen képzések, továbbképzések amennyiben indulnak, az a Makói Járási Hivatal foglalkoztatási osztályán keresztül történik. Egyéni szervezésben nincs.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Alacsony iskolai végzettség és szakképzettség hiánya miatt ez leginkább közfoglalkoztatási programokon keresztül történik.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén senkit nem érhet.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Jelen helyzetelemzés tekintetében településünkön is fontos mérőszám lehet a szociális ellátások igénybevételének aránya.

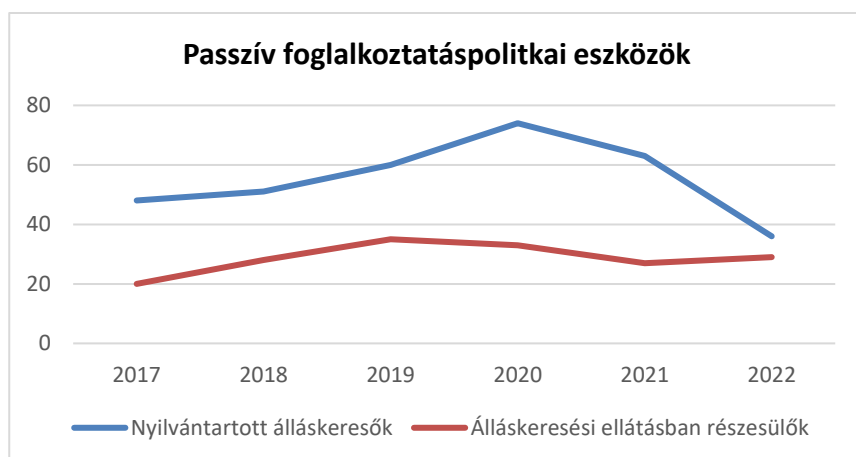
A szociális ellátás feltételeinek biztosítása az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak is feladata, így a Képviselő-testület az egyes pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló, - az elmúlt években többször is módosított, 1993. évi III. törvény— előírásait a települési támogatásokról szóló 8/2021. (XII. 1.) önkormányzati rendeletébe építette be.

A szociális ellátások a rászorultság mértékétől és okától függően vehetők igénybe. Az önkormányzat szociális rászorultság esetén a jogosultak számára települési támogatást, lakhatási támogatást, gyógyszer-támogatást állapít meg az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint.

Az alábbi táblázatokban foglalt támogatások megállapításának és folyósításának feltételei nem a Csánádpalotai Közös Önkormányzati Hivatal köztisztviselőinek hatáskörébe tartozó feladat, ugyanakkor átfogó képet kaphatunk a településünk lakóinak e támogatási formában részesülők számáról.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	48	2,69%	20	41,67%
2018	51	2,97%	28	54,90%
2019	60	3,61%	35	58,33%
2020	74	4,62%	33	44,59%
2021	63	3,99%	27	42,86%
2022	36	2,35%	29	80,56%

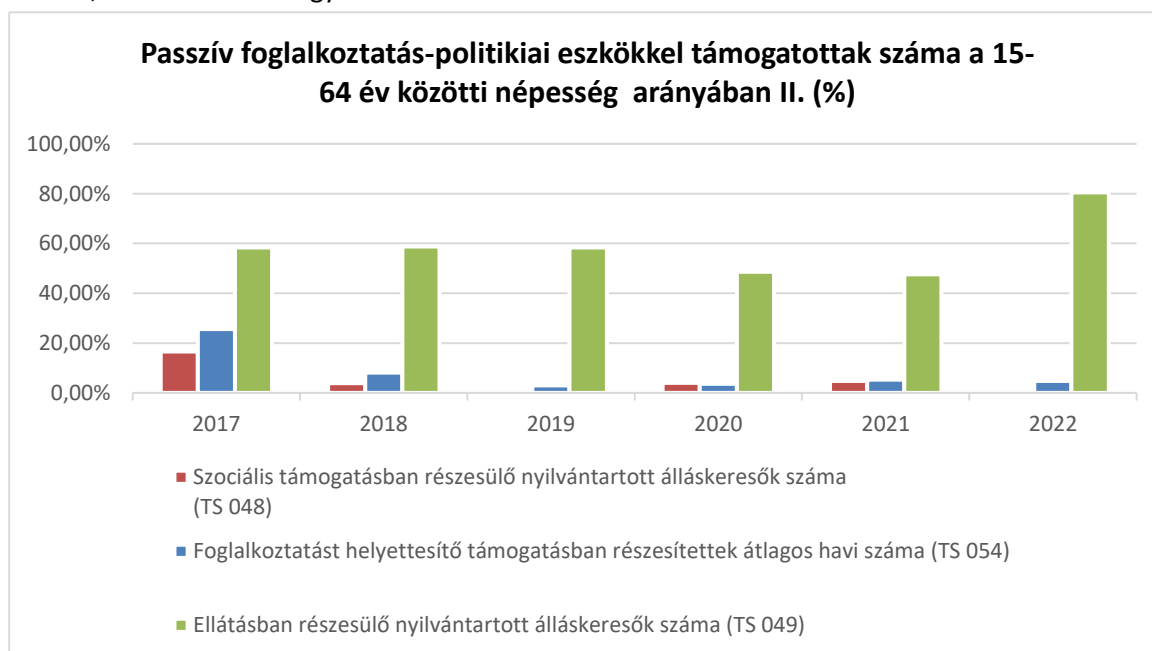
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	8	16,67%	12	25,67%	28	58,33%
2018	2	3,92%	4	8,16%	30	58,82%
2019	0	0,00%	2	3,03%	35	58,33%
2020	3	4,05%	3	3,61%	36	48,65%
2021	3	4,76%	3	5,29%	30	47,62%
2022	0	0,00%	2	4,86%	29	80,56%

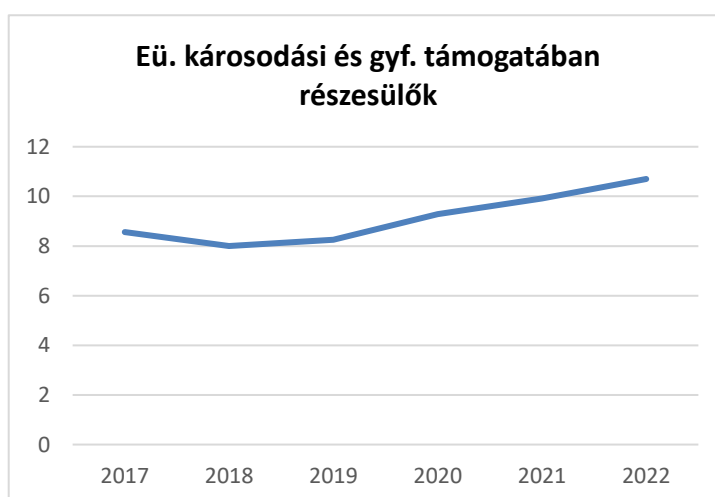
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	9
2018	8
2019	8
2020	9
2021	10
2022	11

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	1556	0	0,00	57,13	62,92	84,58
2018	1555	0	0,00	57,11	64,95	84,82
2019	1554	0	0,00	57,08	65,57	84,68
2020	1553	0	0,00	57,05	66,39	84,87
2021	1552	0	0,00	57,02	67,01	84,92
2022	1538	0	0,00	55,92	68,34	85,31

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Lakásállomány és minősége

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

Önkormányzatunk 14 bérlakással rendelkezik, melyek többsége korábban szolgálati lakás volt, közel fele különböző intézmények (iskola, művelődési ház, városháza) épületében helyezkedik el. Az egyetlen, tipikusan bérlakásnak minősíthető ingatlan 1981. évben épült, kétszintes, négy lakást magában foglaló épület. Pályázati forrásból szolgálati lakás céljára egy magánház került megvásárlásra és felújításra. Ez jelenleg költségalapú bérlakásként van hasznosítva.

A bérlakás állomány – a költségalapú bérlakás kivételével – felújításra, korszerűsítésre szorul, mivel azon hosszú idő óta semmilyen munkálatok nem lettek végezve.

b) szociális lakhatás

Szociális bérlakás céljára kettő lakás áll rendelkezésre. Megállapíthatjuk, hogy településünkön a szociális lakhatás lehetősége nem biztosított, nem tudunk a fiatal házásoknak, ide települőknek olyan bérlakást biztosítani, amely megfelelően szolgálja lakhatásukat mindaddig, amíg saját ingatlant vásárolnak.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nem lakáscélú ingatlan lakás céljára településünkön nincs használva.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	15
2018	n.a.	17
2019	n.a.	17
2020	n.a.	244
2021	n.a.	185
2022	n.a.	154

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Lakhatást segítő önkormányzati támogatás nincs a településen, bár arra egyrészt igény lenne, másrészt pozitívan tudná befolyásolni a város népességmegtartó képességét. Megoldásra váró probléma, hogy pénzügyi forrást találjuk erre.

f) eladósodottság

A devizahitelek miatt bekövetkező eladósodás, mint folyamat minden bizonnyal jelen van településünkön is, erre vonatkozóan azonban megbízható információink nincs.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Csanádpalota külterületén tanyavilág már régóta nincs, a még meglévő 4-5 lakott tanyában élő 9 fő tulajdonosa is „kétlaki” életet él, a település belterületén is rendelkezik ingatlannal. A település közigazgatási területén nem lakóövezetben lévő lakás nincs. Fentiek miatt e területen megoldásra váró problémáról nem tudunk.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-, egészségügyi jellemzői);
- b) a telepen, /szegregátumban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

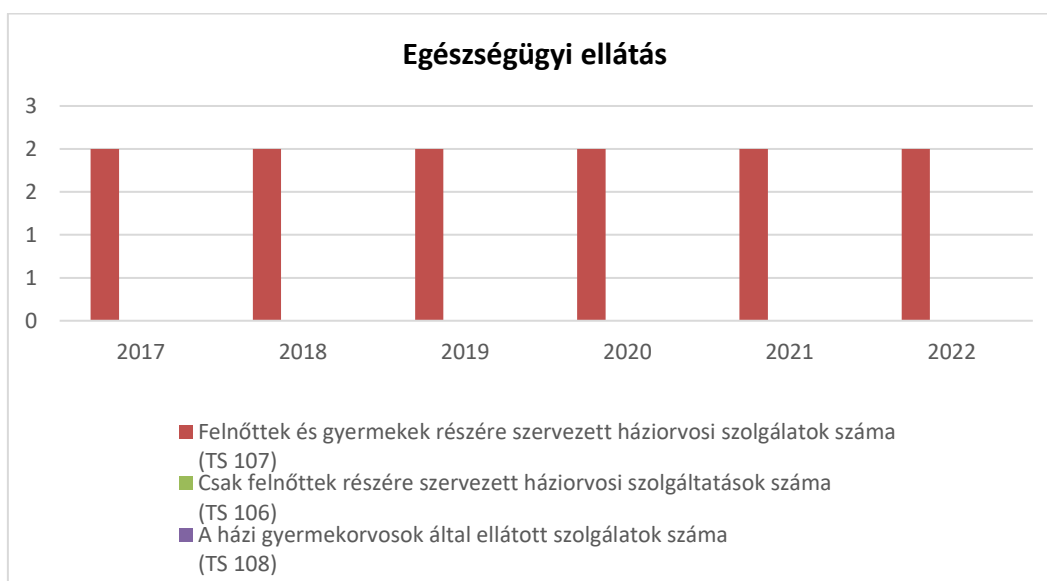
Csanádpalotán szegregált lakókörnyezetben nem élnek emberek, így ezzel kapcsolatos és megoldásra váró problémáról sincs tudomásunk, e rész elemzése településünk szempontjából nem releváns.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	2	0	0	1	144	31,36
2018	2	0	0	1	138	32,25
2019	2	0	0	1	143	22,75
2020	2	0	0	1	134	21,28
2021	2	0	0	1	116	24,43
2022	2	0	0	1	117	21,47

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében: háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátás, fogorvosi alapellátás, alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás (felnőtt, gyermek), védőnői ellátás, iskola- és ifjúság orvosi ellátás. Csanádpalota városban az egészségügyi alapellátás céljára a központi orvosi rendelő szolgál, itt működik két háziiorvosi körzet, a fogorvosi alapellátás, valamint itt van székhelye a körzeti védőnői szolgáltatásnak is. A háziiorvosok, valamint a fogorvos vállalkozási formában működnek. A háziiorvosi és házi-gyermekorvosi ellátásra a településen vegyes körzet szerveződött, így az iskolai orvosi ellátás

is szervezeten biztosított. A központi orvosi rendelő épülete lehetővé tette az orvosi alapszolgáltatások centralizálását, egy helyen történő elérését. Az intézmény akadálymentesítése megoldott.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűréshez) való hozzáférés

A lakosság szűrővizsgálatokon különböző intézményekben, illetve az orvosi rendelőben szervezett szűréseken vehet részt, azonban erre vonatkozó részvételi adatokkal nem rendelkezünk.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés a településen nem biztosított.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetési reform értelmében a bölcsődékben, óvodákban és iskolákban a 2015/2016-os tanévtől többek között tilos a szénsavas és cukros üdítők felkínálása, a magas zsírtartalmú húskészítmények felhasználása, valamint csökkenteni kell a napi bevitt só mennyiségét, mindezt pedig új konyhatechnológiai előírások betartásával kell a szolgáltatóknak biztosítani. A vonatkozó közétkeztetési rendelet változatosabb étrendeket ír elő, és előírás lett az állati eredetű fehérjeforrás használata a főétkezéseknél.

Településünkön az étkeztetést és szociális étkeztetést Csanádpalota Város Önkormányzata által megbízott vállalkozás végzi, ahol szigorúan betartják az egészséges táplálkozás szempontjából fontos szabályokat,

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A lakosság szabadidősportjában, a rekreációs tevékenység keretében a rendszeres testedzések ismételten nagy szerepet kaptak az utóbbi időben. Egyre erőteljesebben megjelenik egy szűkebb réteg, amely az egészséges életmód irányelvét követi.

A lakosság szabadidősportját kifejezetten szolgáló sportlétesítmény a Városi Tornacsarnok, amely az általános iskolai testnevelés órákon kívül is többféle (taekwondo, labdarúgás, röplabda, Pilates torna) sportolási, testedzési, testmozgási lehetőséget biztosít.

A lakosok szabadtéri sportolási igényét egy 3117 m² alapterületű futballpálya elégíti ki, amelyhez egy 109 m²-es öltözőhelyiség is csatlakozik. Ugyanitt a kisebb gyerekek szabadidejének eltöltésére egy játszótér szolgál röplabda- és kosárlabda, strand röplabda-pályával. A sportpálya közvetlen szomszédságában elhelyezkedő lovaspálya, valamint horgászto sportolási és pihenési funkcióval egyaránt rendelkezik. Mivel a fent említett sportlétesítmények egymás mellett helyezkednek el, sportcentrumként is említhető a komplexum. Van a településen szabvány méretű műfüves labdarúgó-pálya is. A civil szervezetek nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy az itt élő emberek szabadidejüket egészségesen, sporttal töltsék el.

A Csanádpalotai Futball Club alapítása 1932-re tehető. A Klubnak mintegy 35 tagja van. A heti kétszeri edzésen három korcsoportban közel 15-20 fő felnőtt, U7 gyermek és U9 gyermek csapat külön

szakmai felügyelet mellett sportol. Szoros a kapcsolatuk a helyi általános iskolával, ahonnan az utánpótlást készítik elő.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Településünkön a szociális alapszolgáltatásokhoz történő hozzáférés teljes körűen biztosított, sőt a szakosított ellátások közül a Naplemente Idősek Gondozóháza bentlakásos ellátást is nyújt.

A szociális ellátást a 2023. január 1. napjától létrejött Nagyéri Térségi Szociális Önkormányzati Társulás biztosítja. Ezen intézmény a Nagyér, Szabadság utca 33. szám alatti székhelyintézményben biztosítja az

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- idősök nappali ellátását

A családsegítés a Csanádpalota Városi Önkormányzat Család és Gyermekejóléti Szolgálat keretében biztosított.

Az épület fizikai akadálymentesítése megoldott, a mozgáskorlátozottak minden nehézség nélkül meg tudják azt közelíteni.

Az étkeztetésre vonatkozó igényeket teljes körűen ki tudjuk elégíteni. Csanádpalotai vállalkozóval kötött szerződés alapján adódik lehetőség a napi meleg étel igénybevételére, melyet igény szerint vagy az ellátott saját maga viszi el, vagy a gondozószolgálat szállítja el otthonába.

Az idősök klubja nappali ellátásnak is a Nagyéri Térségi Szociális Önkormányzati Társulás ad otthont. A klubban lehetőség van újság olvasására, TV-nézésre, e-Magyarországpont keretében történő internetezésre. Ezen felül rendszeresen megtartják a jelentősebb ünnepeket is, az anyák napját, nőnapot, karácsonyt, sőt összevontan a gondozottak névnapját is. A nyújtott szolgáltatások közül az internetezés lehetősége az, amelyet a legkevésbé vesznek igénybe az idősök. Az Idősök Klubja 2 fő gondozónővel 50 idős ember ellátását biztosítja, kihasználtsága 100 %-os.

A házi segítségnyújtást az intézmény 3 házi gondozónővel, 21 rászoruló idős ember részére tudja biztosítani. Az ellátás jelenleg teljes körűen megoldott, a jelentkező igényeket ki tudja elégíteni. Ugyanakkor felmerül, hogy a jövőben szükség lehet az idősök napközbeni gondozását biztosító ellátási formák fejlesztésére, hiszen az idős ember nem szívesen mozdul ki otthonából, sok esetben még a településen lakó gyermekéhez sem szívesen költözik. Éppen ezért azon idősök részére, akiknek egészségi állapota még lehetővé teszi hosszú távon biztosítani kell az idősök klubja nappali ellátását, még a fokozottabb gondozásra szorulóknak esetében az otthonukban történő gondozást, az ebédet és a házi segítségnyújtást.

A Délibáb utca 2. szám alatt lévő, részlegesen akadálymentesített Naplemente Idősek Gondozóháza 16 fő részére biztosít teljes körű ellátást. A magára maradt, fokozott gondozást igénylő idősök szívesen veszik igénybe szolgáltatásait, hiszen nem kell a településről elköltözniük, a régi megszokott környezetben, ismerőseik között tudnak maradni.

A családsegítés a településen minden rászoruló személy részére ingyenesen igénybe vehető szociális alapszolgáltatás, amelyet az intézményben felsőfokú, szociális munkás végzettséggel rendelkező közalkalmazottal biztosít. A szakmai munka magas színvonalon történő ellátása érdekében a család gondozó munkáját külsős szakemberek, egy ügyvéd és egy pszichológus is segíti.

g) drogrevenációs szolgáltatások;

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk.

i) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Pozitív diszkrimináció sincs a településen.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
0	igen	6 639	2

Forrás: TelR, KSH Tstar

A helyi közelet színterét a Csanádpalota Városi Könyvtár és a Kelemen László Művelődési Ház nyújtja.

Kelemen László Művelődési Ház

Az intézmény alaptevékenységének fő célkitűzése, hogy munkájának jelentős része – az igényekhez igazodva és a lehetőségeket figyelembe véve – a kiscsoportos rendszerben működő, alkotó művelődési közösségek, rendszeres művelődési formák, tanfolyamok, egyéb közösségek munkájára, színház és szórakoztató, egyéb művelődési és szórakozási alkalmak, nyitott formák, szolgáltatások szervezésére, lebonyolítására terjedjen ki. Ezen alkotó művelődési közösségek munkájának lényege a művészeti értékek megkedveltetése, ízlésfejlesztés, igényesség felkeltése. Az amatőr irodalmi és színjátékos, valamint népdalkör-csoportnak szép hagyományai vannak községünkben.

Az intézményben nemcsak amatőr csoportok, hanem hivatásos művészek, színházak is tartanak bemutatókat.

A művelődési ház működésének másik fő területe a kötetlen „társas élet” biztosítása, korra és nemre való tekintet nélkül (pl.: zenehallgatás, videó- és filmvetítés, sakk, kártyázás, sportolási lehetőség stb.). E területen is nagy felelősség hárul az intézményre, hiszen városunkban másik intézményesített forma, lehetőség erre nemigen van. A művelődési ház az ilyen igények, e közösségi szinterek működtetésére, összefogására klubokat működtet.

Nagy népszerűségnek örvend a település nyugdíjasai körében a Fészek Klub. A klubtagoknak lehetőségük adódik országunk nevezetességeinek megismerésére, ismeretterjesztő előadások meghallgatására, az ajándékkészítéstől a kerékpáros kirándulásig mindenféle programban való részvételre.

Mindemellett információs központot – TELEHÁZ – működtet, mindenki számára könnyen elérhető és megfizethető hozzáférést biztosítva.

Csanádpalota Városi Könyvtár

A Csanádpalotai Városi Könyvtár fenntartója és felügyeleti szerve Csanádpalota Városi Önkormányzat Képviselő-testülete. A könyvtár a város egyik kulturális alapintézménye, információs, közéleti, oktatást támogató centruma, egy közösségépítő hely, amely tevékenységét széles körű kapcsolatrendszerben végzi. 2001-ben Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében épületbővítés és korszerűsítés történt az intézményben. A pályázati támogatás lehetővé tette, hogy a könyvtár akadálymentesített, teljesen megújult és kibővített, korszerűsített környezetben fogadja látogatóit. A Városi Könyvtár egyik legfőbb erőssége, hogy számos programnak, foglalkozásnak és tábornak ad otthont.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Települési rendezvényeink megkülönböztetés nélkül mindenki számára elérhetők, valamennyi helyi eseményen képviselteti magát a nemzetiségi önkormányzat, valamint a roma lakosság is közvetlen résztvevője az eseményeknek. Csanádpalotára általánosságban elmondható, hogy a közösségi együttélés zökkenőmentes, nem jellemző etnikai konfliktus, nemzetiségek közötti probléma.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a város fejlődéséhez járulnak hozzá. Az Önkormányzat pályázati lehetőségek biztosításával, rendszeres tájékoztatással és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat. Számos civil szervezet önkéntes munkájával és adományok közvetítésével enyhíti a hátrányos helyzetű családok mindennapjait. A szolidaritás és felelősség mind magánemberekben, mind a városban működő gazdasági szervezetekben jelen van, jellemzően felajánlásokban, önkéntes munkában nyilvánul meg.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitások megőrzésének lehetőségei;

e) helyi lakossági önszerveződések.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A települési önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzatok közötti együttműködési megállapodás évente felülvizsgálatra kerül, igazítva a mindennapi élethez.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Lakókörnyezet rendezetlensége, lakhatási lehetőségek biztosítása	<ul style="list-style-type: none"> - Felvilágosítás, tájékoztatás, környezettanulmány - konkrét ingatlanok, lakóterületek meghatározása - lomtalanítások szervezése - különböző akciók szervezése - szociális bérlakások építése, önkormányzati ingatlanok bérlakássá alakítása

Nem megfelelő információáramlás a településen	- Helyi újság ismételt bevezetése, internet adta lehetőségek teljes körű kihasználtsága
---	---

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Már születésünk s talán fogantatásunk pillanatától esélyegyenlőtlenség állhat fenn, hiszen nem mindig, hogy milyen családba születünk, hazánk keleti vagy nyugati térségében, kis vagy nagy településen. Az esélyegyenlőségre ebben a helyzetben is törekedni kell, tehát a cél az, hogy mindenki egyenlő eséllyel jusson az ellátásokhoz, illetve rendelkezzen a kellő információval, tisztában legyen vele, hogy milyen ellátások illetik meg, melyen lehetőségei vannak. Az utóbbi években született szociális vonatkozású jogszabályokban megvalósult a jogalkotó azon törekvése, hogy az irányelveknek megfelelő, az egyenlő esélyeket biztosító jogszabályok szülessenek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

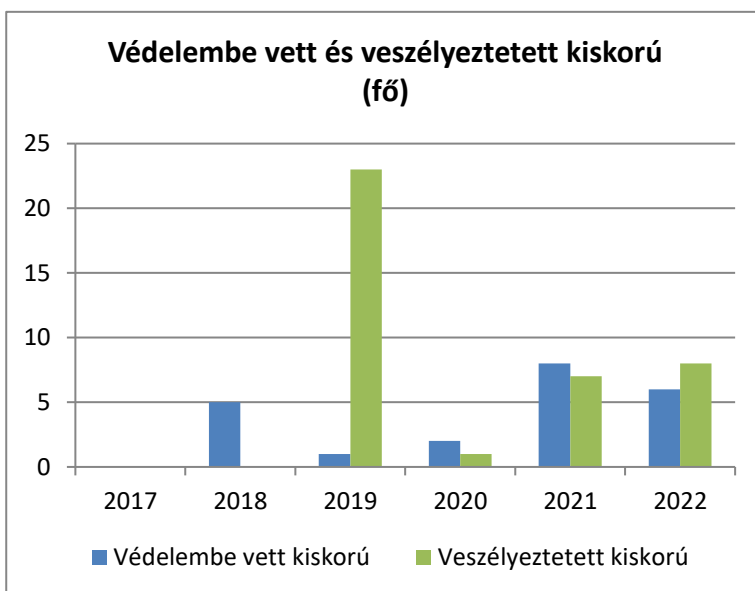
4.1. számú táblázat - Gyermekekori népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 378	1 405	2783	49,51%	50,49%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)				2,84%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	186	162	348	6,68%	5,82%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	38	52	90	1,37%	1,87%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	0	0
2018	5	0
2019	1	23
2020	2	1
2021	8	7
2022	6	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gyermek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek, helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A gyermekvédelemben érintett szakemberek gyakran eltérően értelmezik a veszélyeztetettség fogalmát és a mértékét is, ezért a helyzetelemzés szöveges részében javasolt mindezt részletesebben elemezni. A 4.1.1. sz. táblázat alapján elmondhatjuk, hogy településünkön csökkenő tendenciát mutat mind a védelembe vett kiskorú gyermekek, mind a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma.

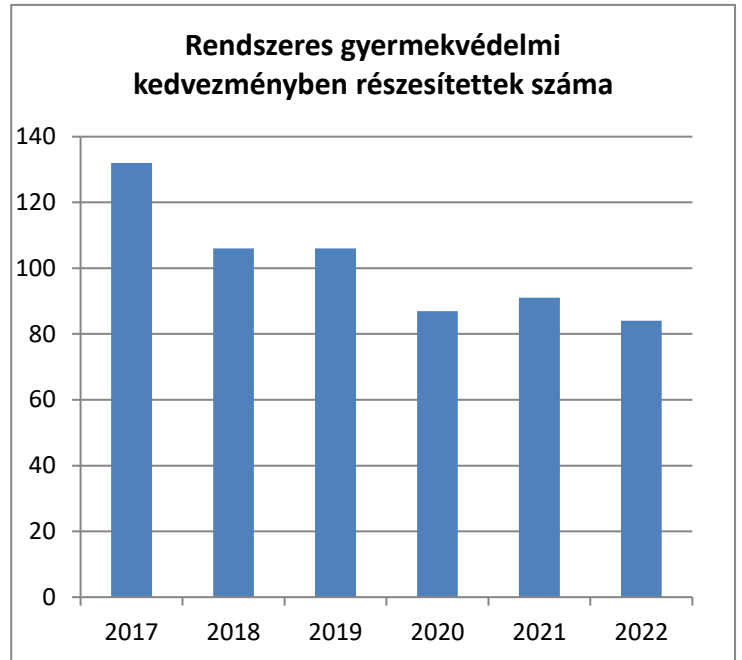
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermekek számára a települési Önkormányzat jegyzője a Gyvt.-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és a vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a család egy főre eső jövedelme arányában állapítják meg. Településünkön a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma 2017-ben még 130 fő felett volt. 2020-ra ez a szám 100 alá csökkent, és egészen a 2022-es évre már csak 84 fő. A csökkenő tendencia nem feltétlen az életszínvonal emelkedését jelenti, sokkal inkább hozható összefüggésbe azzal, hogy a szülők jövedelmi helyzete megváltozott, így sok család esett ki a jogosultsági feltételekből.

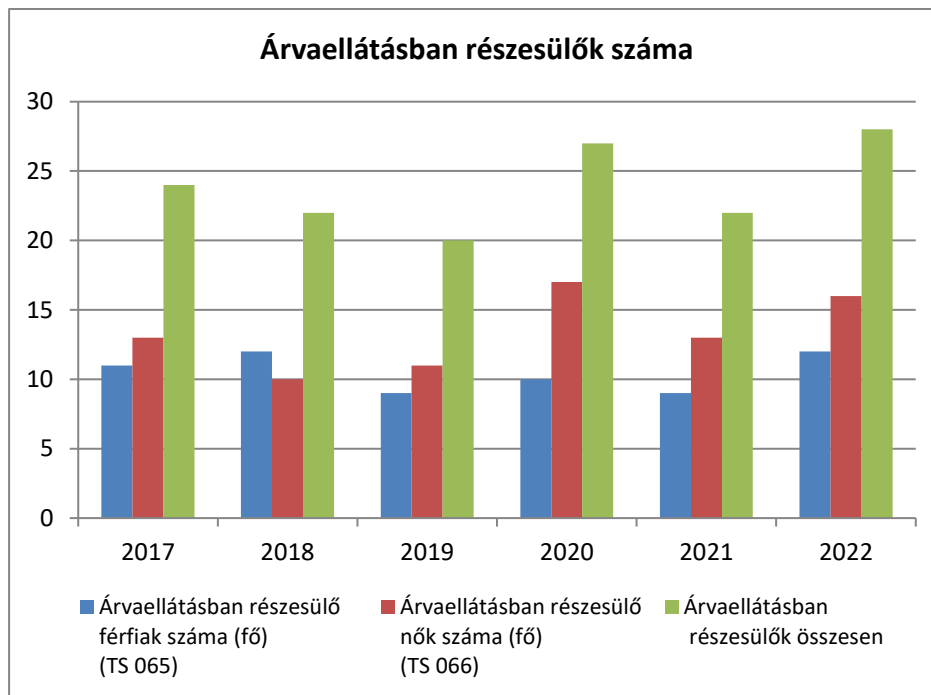
c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	132
2018	106
2019	106
2020	87
2021	91
2022	84

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	11	13	24
2018	12	10	22
2019	9	11	20
2020	10	17	27
2021	9	13	22
2022	12	16	28

Az önkormányzat gazdasági helyzetének függvényében változó.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Csanádpalota vonatkozásában az elemzés nem releváns.

d) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek számáról hiteles forrás nem áll a rendelkezésünkre.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermekek jellemzői

Állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező, külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermekek számáról hiteles forrás nem áll a rendelkezésünkre.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

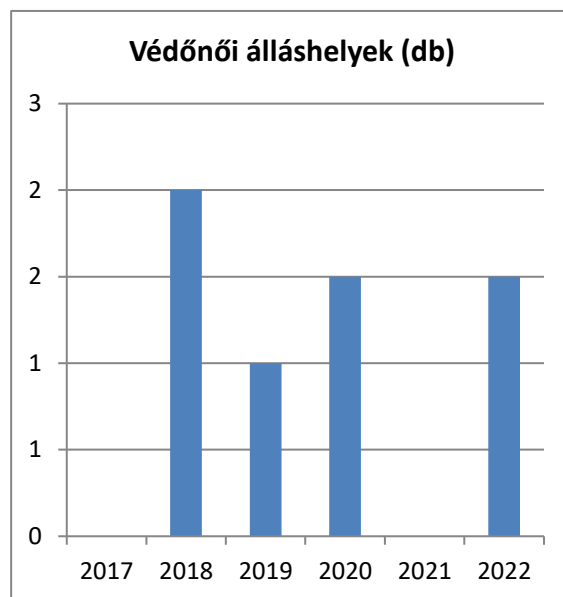
Szegregált, teleszerű lakókörnyezet Csanádpalotán nem található.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A betöltött védőnői helyek száma 2020-ig változatlanul 2 fő volt. Az egy védőnőre jutó gyermekek számát az alábbi táblázat tartalmazza.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	0	n.a.	-
2018	2	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	2	n.a.	-
2021	0	n.a.	-
2022	2	109	54

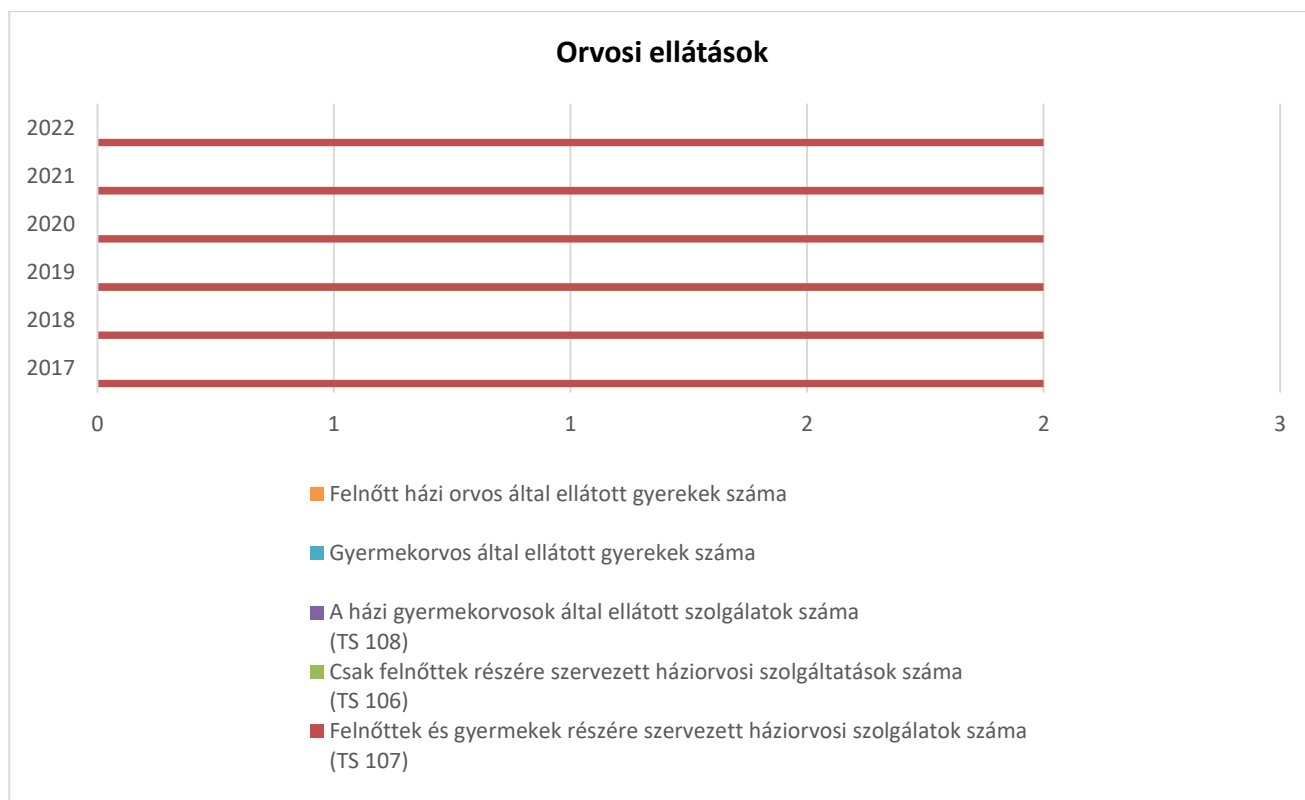
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Külön gyermekorvosi ellátás a településen nincs.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	2	0	0	n.a.	n.a.
2018	2	0	0	n.a.	n.a.
2019	2	0	0	n.a.	n.a.
2020	2	0	0	n.a.	n.a.
2021	2	0	0	n.a.	n.a.
2022	2	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A Napsugár Óvoda és Bölcsőde Többcélú Közös Igazgatású Köznevelési Intézmény bölcsődei tagintézménye biztosítja a 0-3 éves gyermekek napközbeni ellátását. A gyermeklétszám évek óta stagnál. A stagnálás feltételezhető oka, hogy a bölcsőde kihasználtsága 100%-os, több gyermek kapacitás hiányában nem fogadható.

Családi napközi a településünkön nem működik.

d) gyermekjóléti alapellátás, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

2023. január 1 óta a Csanádpalota Városi Önkormányzat Család és Gyermekjóléti Szolgálat keretein belül biztosított.

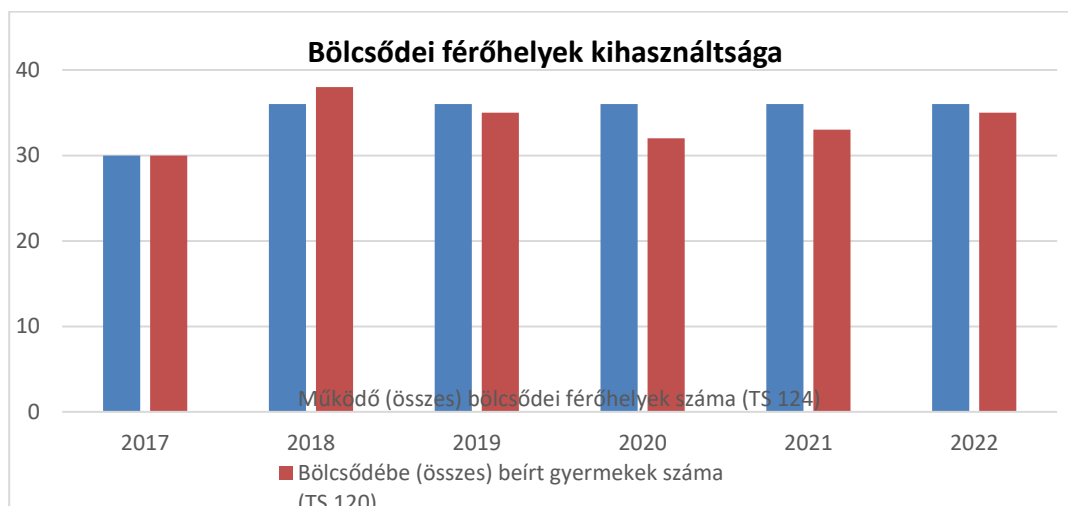
e) gyermekek napközben ellátásai, bölcsődei ellátás

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	30	30
2018	0	0	0	0	0	0	36	38
2019	0	0	0	0	0	0	36	35
2020	0	0	0	0	0	0	36	32
2021	0	0	0	0	0	0	36	33
2022	0	0	0	0	0	0	36	35

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

2023. január 1 óta a Csanádpalota Városi Önkormányzat Család és Gyermekjóléti Szolgálat keretein belül biztosított.

f) gyermekvédelem

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Településünkön nem működik krízisközpont, krízishelyzetben a Csanádpalota Városi Önkormányzat Család és Gyermekjóléti Szolgálat által nyújtott szolgáltatásai vehetők igénybe.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A Kelemen László Művelődési Ház és a Csanádpalotai Városi Könyvtár lehetőségeikhez mérten szabadidős és szünidei programokat kínál gyermekeknek, amely közül kiemelendők a nyaranta megrendezésre kerülő Táborok.

i)gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

2013. szeptember 1-től felmenő rendszerben minden tanuló ingyen kapja a tankönyveket, így ez a témakör lassan nem releváns. A szünidei gyermekétkeztetés jogszabály erejénél fogva a településen biztosított.

j) eltérő kultúrájú vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Tudomásunk szerint erre irányuló bejelentés nem történt eddig a településen.

l) előnyben részesítés hátrányoskompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátó rendszerek keretein belül

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

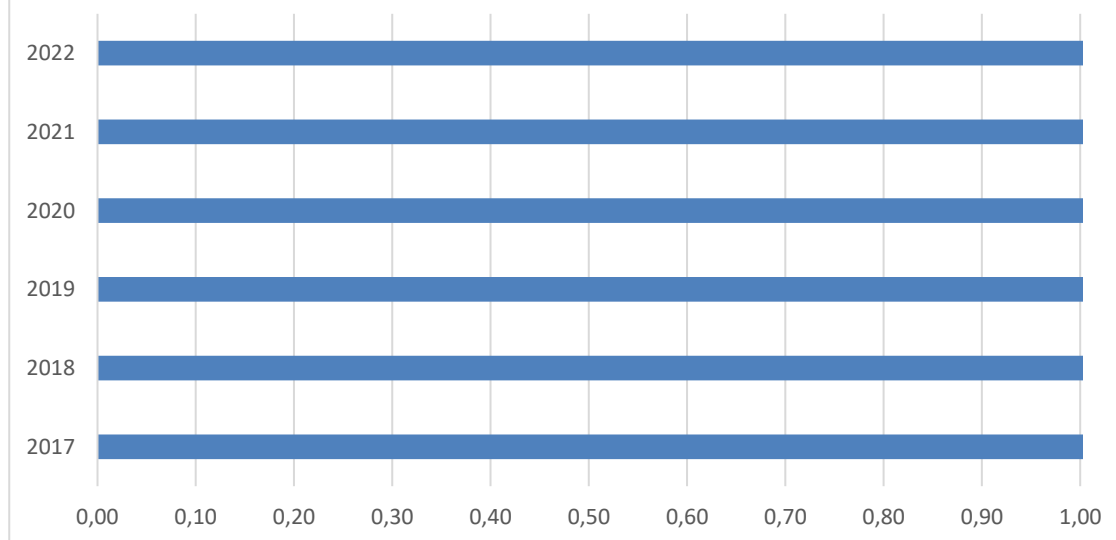
a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	82	10	12,20
2018	84	11	13,10
2019	71	6	8,45
2020	78	1	1,28
2021	76	8	10,53
2022	88	5	5,68

Forrás: TelR, KSH Tstar

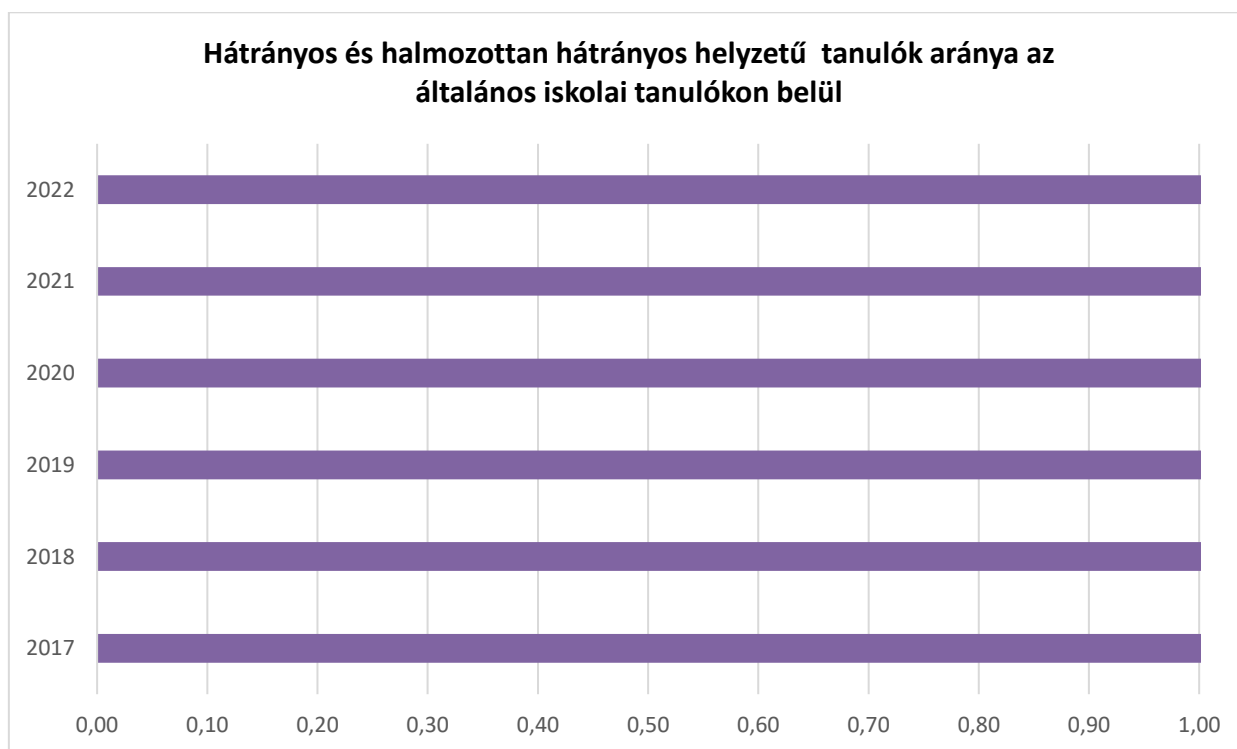
Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógy-pedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	48	30,00
2018	n.a.	42	26,25
2019	n.a.	29	17,79
2020	n.a.	23	15,23
2021	n.a.	24	15,58
2022	123	22	15,28

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	63	7
2018	45	2
2019	28	0
2020	27	3
2021	41	4
2022	38	0

Forrás: TeIR, KSH Tstár

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása a Csanádpalotai Térségi Napsugár Óvoda és Bölcsőde Többcélú Közös Igazgatású Köznevelési Intézmény és a Csanádpalotai Dér István Általános Iskola, valamint utazó pedagógusok (fejlesztő pedagógus, logopédus) révén megoldott. A pedagógusok képzettsége, és innovációs készsége megfelelő a kompetenciafejlesztés, egyéni differenciálás terén. Szinte valamennyi pedagógus részt vett esélyegyenlőséghez kapcsolódó módszertani képzésen.

Az arra rászoruló gyermekek speciális ellátására Makón és Hódmezővásárhelyen van lehetőség.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypeda-

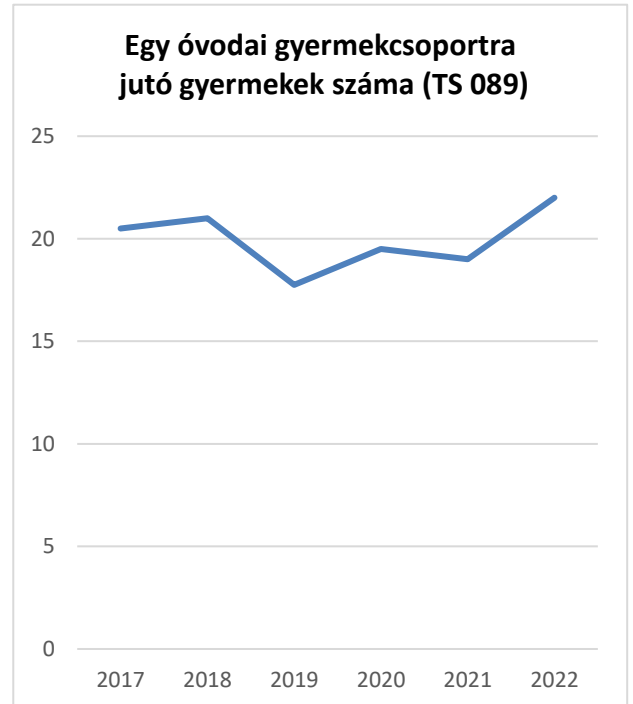
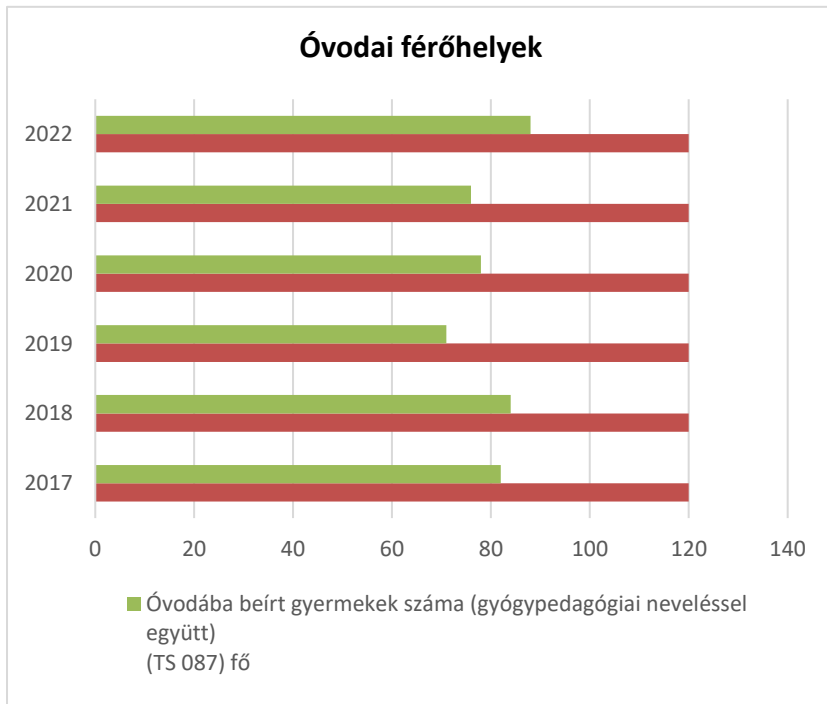
4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	4	120	1	82	0	0	21
2018	n.a.	4	120	1	84	0	0	21
2019	n.a.	4	120	1	71	0	0	18
2020	n.a.	4	120	1	78	0	0	20
2021	n.a.	4	120	1	76	0	0	19
2022	n.a.	4	120	1	88	0	0	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

gógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodában, iskolában gyógypedagógus, pszichológus nincs státuszban, csak alkalmászerűen, külön igénylés alapján dolgozik.

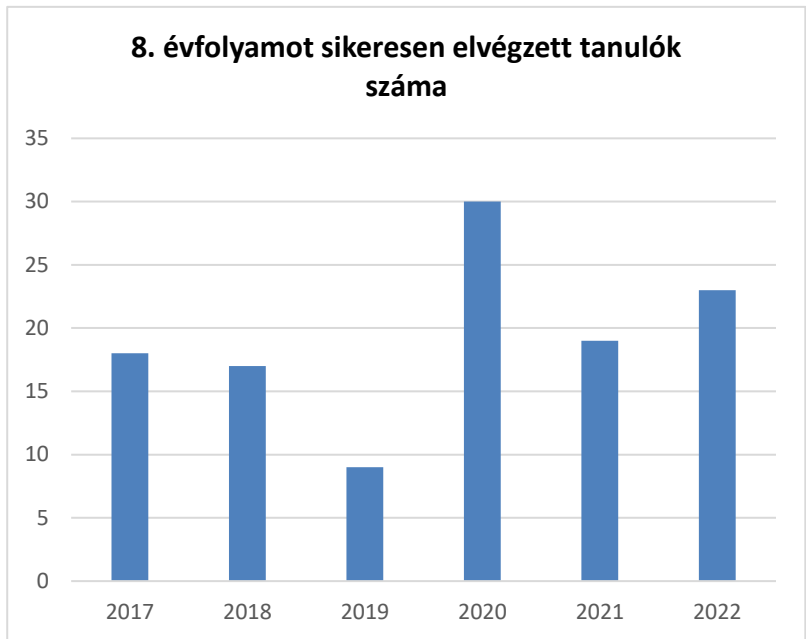
4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	9	2	17,78	16,88
2018	0	9	2	17,78	15,00
2019	0	9	2	18,11	18,40
2020	0	8	2	18,88	17,88
2021	0	8	2	19,25	16,23
2022	0	8	2	18,00	13,89

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	18
2018	17
2019	9
2020	30
2021	19
2022	23

Forrás: TelR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Nincs ilyen a településen.

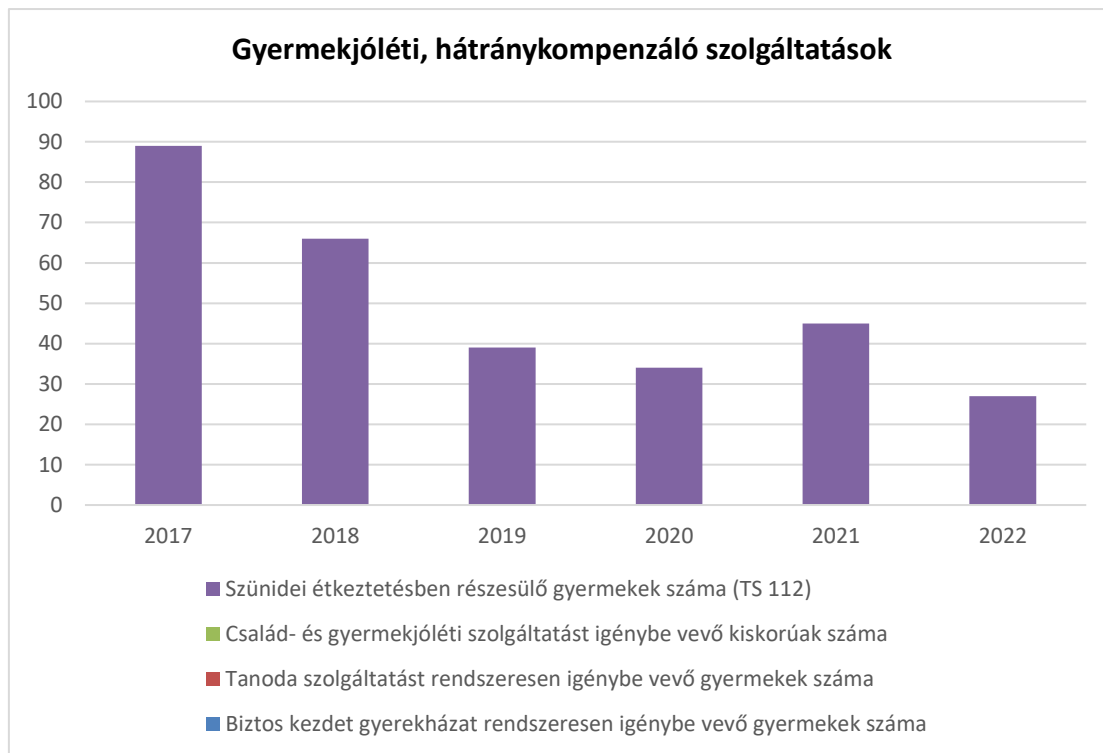
d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutakozó eltérések

Nincs ilyen a településen.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyermekháztartás rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	89
2018	n.a.	n.a.	n.a.	66
2019	n.a.	n.a.	n.a.	39
2020	n.a.	n.a.	n.a.	34
2021	n.a.	n.a.	n.a.	45
2022	n.a.	n.a.	n.a.	27

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Bölcsődei férőhelyek hiánya	Férőhelybővítés, mini-, munkahelyi bölcsőde létesítése
A településen nincs olyan intézmény, amely alkalmas lenne a gyermekeknek szóló programok lebonyolítására	Megfelelő közösségi színtér létrehozása, szünidei táborok biztosítása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Csanádpalota Városi Önkormányzat fontosnak tartja a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényre juttatását gazdasági-, szociális-, igazgatási szférában egyaránt. Fontos hangsúlyozni a munka és a családi élet összeegyeztetését a nők és a férfiak számára egyaránt. Munkáltatóként eleget tesz az önkormányzat az „egyenlő munkáért egyenlő bér” követelményének.

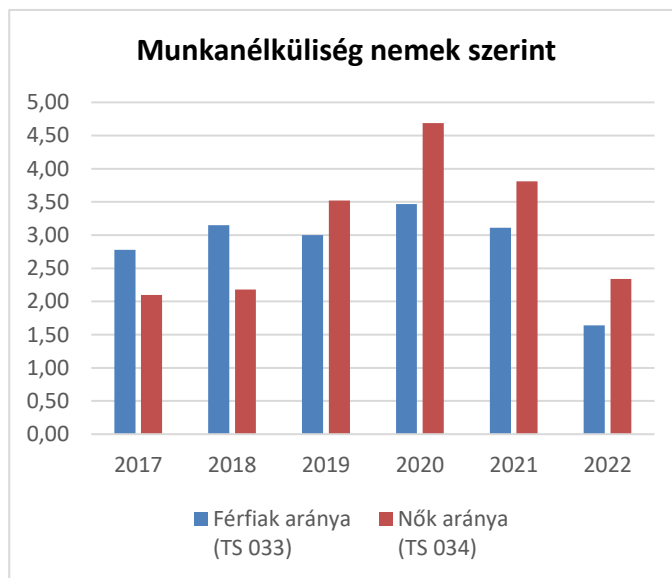
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők gazdasági, speciális munkaerő-piaci helyzetét az adja, hogy egyszerre több szerepet töltenek be a mindennapi életben, egyszerre kell helytállniuk a munkahelyen és a családjukban. A kettős szerep miatt sokszor plusz terhek nehezdednek rájuk, és a szerepek összehangolása, a közöttük lévő egyensúly megteremtése nehézséget jelenthet számukra.

A női foglalkoztatást és a munkanélküliséget a nők körében az alábbi táblázat tartalmazza.

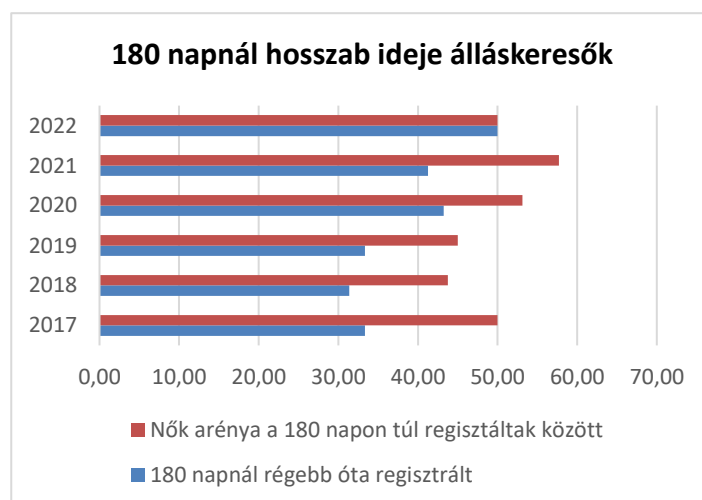
5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	2,78	2,1	2,44%
2018	3,15	2,18	2,67%
2019	3	3,52	3,26%
2020	3,47	4,69	4,08%
2021	3,11	3,81	3,46%
2022	1,64	2,34	1,99%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

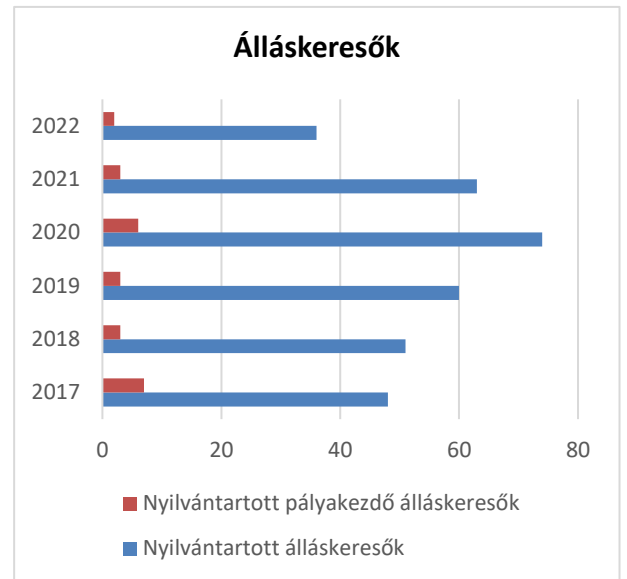
5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	33,33	50
2018	31,37	43,75
2019	33,33	45
2020	43,24	53,13
2021	41,27	57,69
2022	50	50

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott állás- keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	48	7
2018	51	3
2019	60	3
2020	74	6
2021	63	3
2022	36	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A képzési programok nem a településen, hanem a Makói Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályán keresztül történnek, így erről nem áll pontos adat a rendelkezésünkre.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettség önmagában is nehezíti a munkaerő-piaci elhelyezkedést. Gyakori a nők körében, hogy az alacsony iskolai végzettség oka a korai gyermekvállalás, mely tovább nehezíti a munkaerő-piacon való elhelyezkedésüket. Sokan mezőgazdasági idenymunkából jutnak bevételhez, konkrét számadatokról nincs információnk.

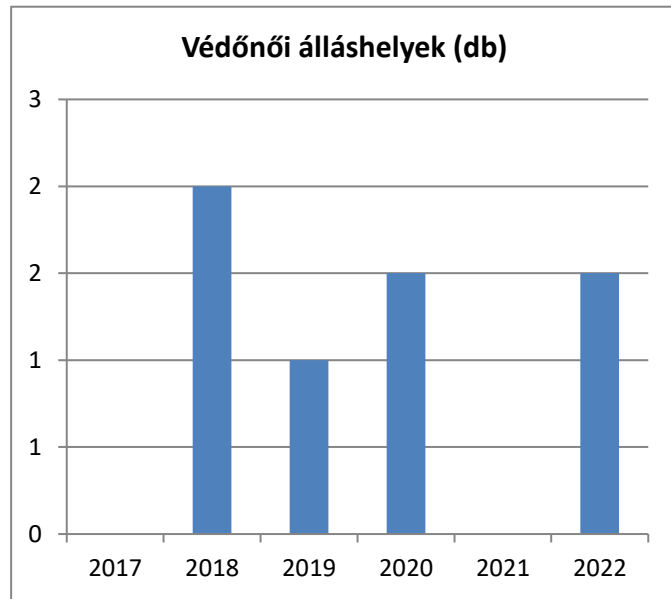
d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Sem pozitív, sem negatív diszkriminációról tudomásunk nincs.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	n.a.	-
2018	2	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1,5	n.a.	-
2021	0	n.a.	-
2022	1,5	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

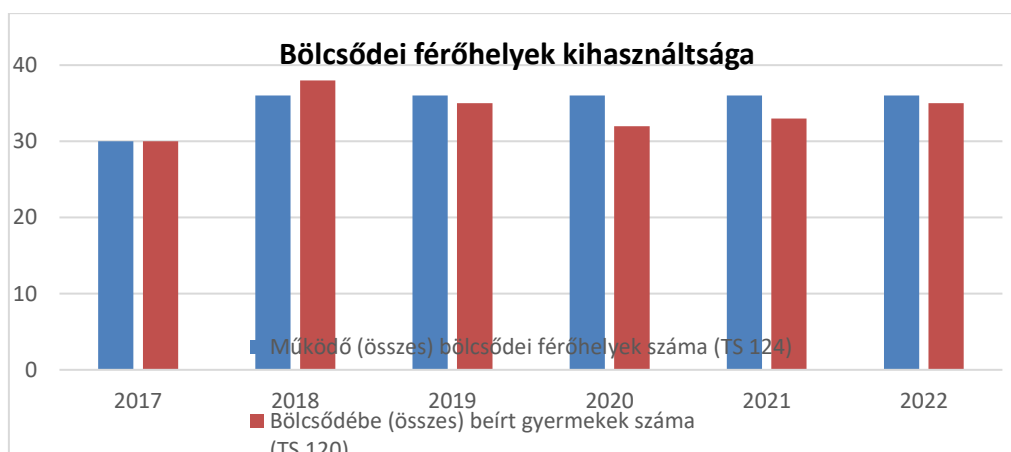
5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődéi férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	36	35.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	30	30
2018	0	0	0	0	0	0	36	38
2019	0	0	0	0	0	0	36	35
2020	0	0	0	0	0	0	36	32
2021	0	0	0	0	0	0	36	33
2022	0	0	0	0	0	0	36	35

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nők számára nagy kihívás a munka és a család összeegyeztetése. Segítséget jelentene a részmunkaidős foglalkoztatás, a rugalmas munkaidő elterjedése, a távmunka lehetősége, a családbarát munkahelyek létrehozása. A férfiaknak nagyobb szerepet kellene kapni a háztartásban, illetve a gyermekek nevelésében. A részmunkaidős foglalkoztatás ellen hat, - még ha a nők egy része szeretne is részmunkaidőben dolgozni-, hogy a családoknak szükségük van a két munkajövedelemre a „kétkeresős” családmódellemmel jellemző. A gyermek elhelyezése, esetleges költsége, a munkába járáshoz kapcsolódó költségek és eltöltött idő, megfontolásra készíti a nőket a részmunka idő tekintetében. A nyugdíjkorhatár emelésével a nagyszülői segítség sok esetben nem áll rendelkezésre.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már

várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A tapasztalatok szerint a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen, az erőszak jelentős része a családban marad. A családon belüli erőszak azonban a nemzetközi és országos statisztikák alapján sokkal jelentősebb mértékben jelenlévő probléma, mint gondolnánk. Tisztában kell lennünk azzal is, hogy a segítségkérés, rendőrséghez fordulás csak a legvégsőbb esetekben fordul elő. A Családsegítő Szolgálathoz fordulhat, akit ilyen jellegű atrocitás ér, továbbá rendőrségi feljelentést lehet tenni. A szociális munka eszközei hathatósak lehetnek a családon belüli erőszak terén, de vannak olyan esetek, amikor már a családsegítői tevékenység eredménytelen és kevés, más beavatkozásra van szükség (pl. anyaothton, átmeneti otthon), amihez az érintettek közreműködése elengedhetetlen (pl. szenvedélybeteg esetén).

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön nincsenek. Nincs anyaothton, családok átmeneti otthona. A Család- és Gyermejkölési Szolgálat keretein belül a családsegítők segítenek a legközelebbi szolgáltatás elérése érdekében.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselő. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, a közügyekről való döntésben, hanem azért is, mert ez szolgálja leginkább a közös érdekeket. Településünkön a nők helyi közéletben betöltött szerepe igen erősnek mondható. Ezt bizonyítja az is, hogy intézményvezetőink mindegyike nő, az ott dolgozó munkatársak úgyszintén. A rendezvények lebonyolítását segítő munkatársak zöme nő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az ilyen kezdeményezések nem jellemzőek a településen.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
A GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Rugalmas foglalkoztatás, részmunkaidős foglalkoztatás elősegítése

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Az időskor az ember életének az a szakasza, amikor már megtett mindent azokért, akiket szeret. Felnevelte és útjára bocsátotta gyermekeit, aktívan kivette részét az unokák gondozásából, tisztességgel ellátta szüleit, s egyszerre rádöbben, hogy talán egyedül maradt, jobb esetben párjával, rosszabb esetben tényleg egyedül. Ezért fontos, hogy a szűkebb és tágabb család mellett megfelelő gondoskodásban részesüljön a társadalom, az önkormányzat részéről is.

Önkormányzatunk ezért kiemelt figyelmet fordít az idősellátás valamennyi területére. Támogatja az idősek civil szervezeteit, a gondozásra szorulóknak részére működteti a szociális alapszolgáltatások valamennyi ellátási formáját, sőt az idősek bentlakásos intézményének fenntartásával szakosított ellátást is nyújt a legrászorultabbak részére.

Az idős kornak, ugyanúgy, mint a gyermek- és felnőttkornak különböző szakaszai vannak. Az időskor első szakaszán az éppen nyugdíjba vonult ember még aktív, közösségekbe jár, bevonható a különböző városi rendezvényekbe. Sokan szívesen segítenek, hiszen ekkor még egészségük, erejük is van hozzá. Ahogy telnek az évek, az idősödő embernél háttérbe szorulnak a közösségi rendezvények, társas találkozások, egyre inkább magányosság válik, segítségre, sőt sok esetben gondozásra is szorul.

Az idősekkel foglalkozó ellátórendszernek is ehhez a folyamathoz kell igazodnia annak érdekében, hogy az idős ember minden esetben azt a segítséget, szolgáltatást kapja meg, amelyet élethelyzete indokol. Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

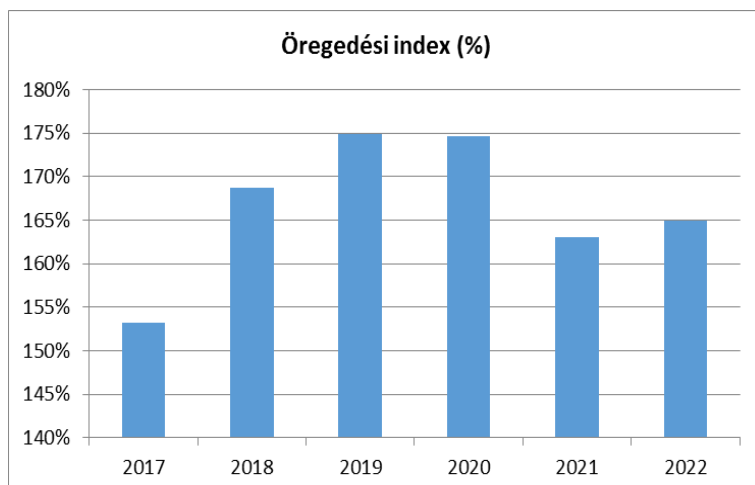
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Településünkön a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma kismértékű csökkenést mutat az összlakossághoz képest.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	567	370	153,24%
2018	577	342	168,71%
2019	593	339	174,93%
2020	608	348	174,71%
2021	605	371	163,07%
2022	594	360	165,00%

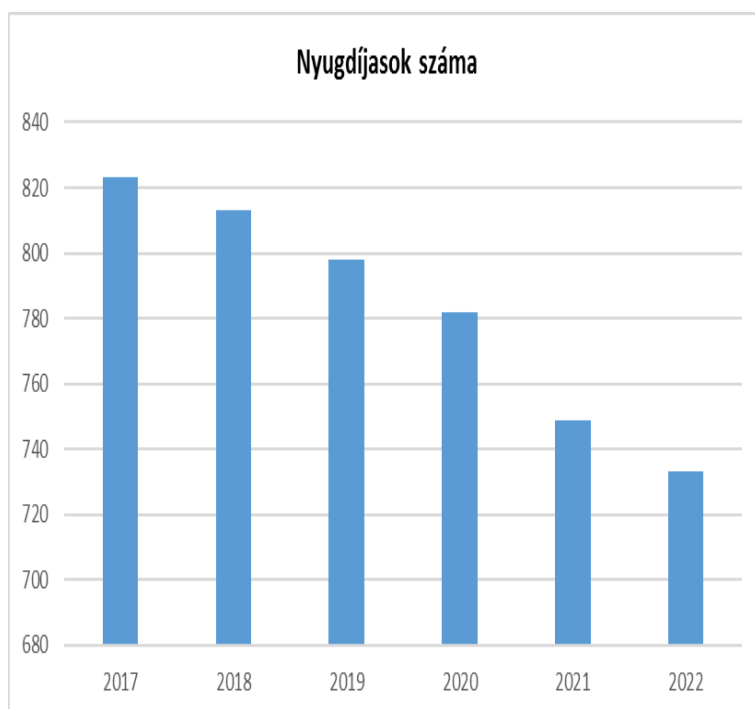
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	330	493	823
2018	327	486	813
2019	319	479	798
2020	303	479	782
2021	286	463	749
2022	286	447	733

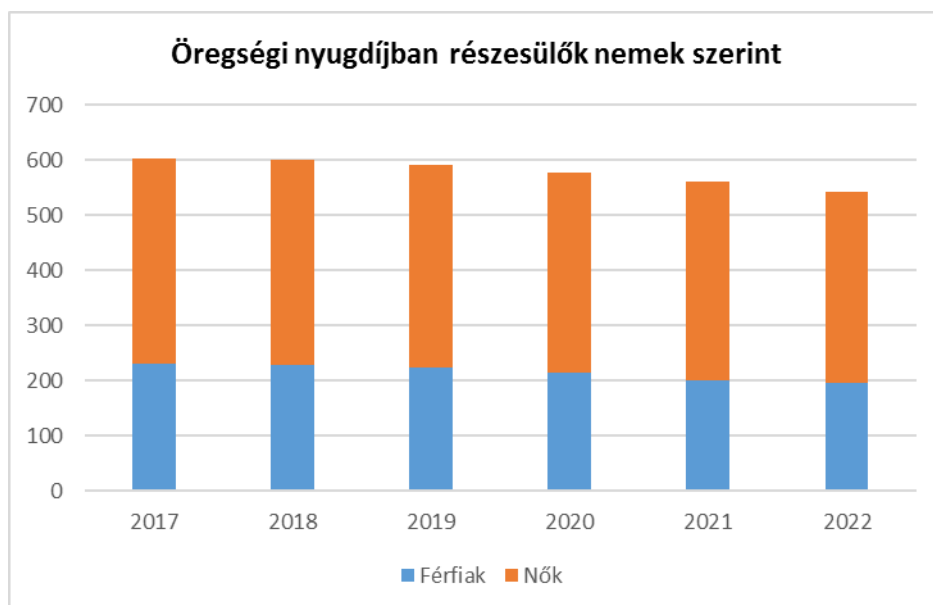
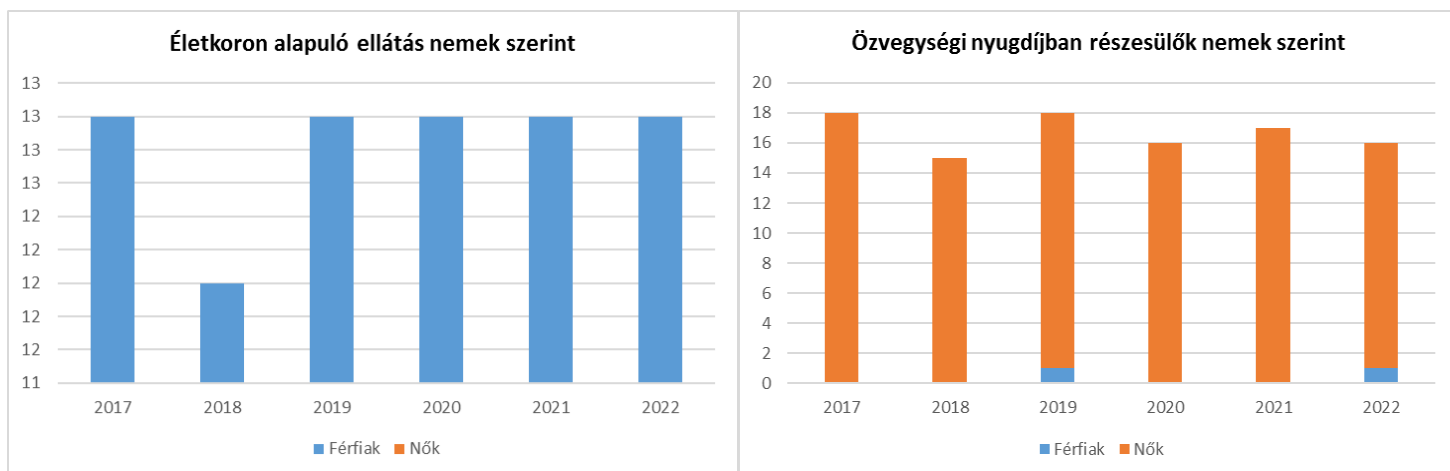
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	13	0	231	372	0	18	5
2018	12	0	228	372	0	15	5
2019	13	0	223	368	1	17	4
2020	13	0	215	363	0	16	4
2021	13	0	201	360	0	17	4
2022	13	0	196	346	1	15	4

Forrás: TeIR,
KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő össze- sen	48	51	60	74	63	36
41-45 év (TS 042)	Fő	2	2	6	13	7	0
	%	4,17%	3,92%	10,00%	17,57%	11,11%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	7	5	1	3	10	3
	%	14,58%	9,80%	1,67%	4,05%	15,87%	8,33%
51-55 év (TS 044)	Fő	6	7	6	5	2	1
	%	12,50%	13,73%	10,00%	6,76%	3,17%	2,78%
56-60 év (TS 045)	Fő	5	7	3	9	8	4
	%	10,42%	13,73%	5,00%	12,16%	12,70%	11,11%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	6	11	14	16	15	16
	%	12,50%	21,57%	23,33%	21,62%	23,81%	44,44%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településünkön a nyugdíjas korosztály rendszeres munkavállalásáról nem rendelkezünk adatokkal.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az idősek szakmai tapasztalata sok területen lenne hasznosítható, azonban rendkívül kevés munka-lehetőség biztosított a számukra. A munkalehetőségek csökkenése, a jogszabályi környezet nem kedvez az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának. Az „élethosszig tartó tanulás” idős korban is fontos, ezen pozitív tapasztalatok a képzési lehetőségek kiterjesztését indokolnák. Mindezek ellenére településünkön nincs tudomásunk olyan pályázati programokról, amelyek segítették volna vagy segítenék az idősebb korosztály foglalkoztatását.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az önkormányzatnak nincsenek adatai az idősek hátrányos megkülönböztetésére a foglalkozás területén.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

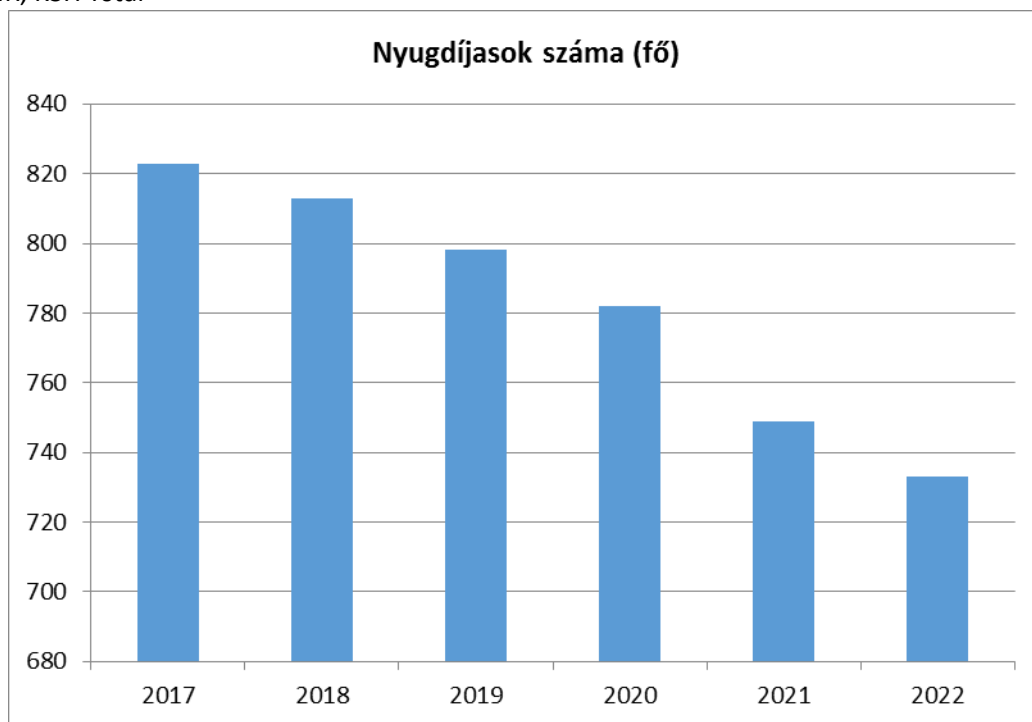
a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

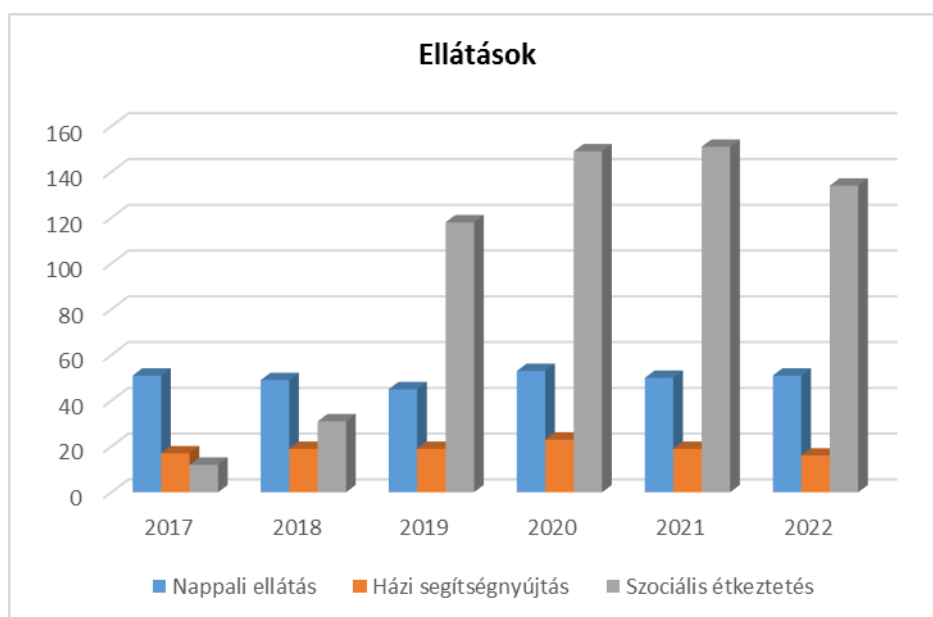
Az idősek egészségügyi alapellátása teljes körű, két vállalkozó háziorvos, fogszakorvos akadálymentesített orvosi rendelőben végzi a gyógyító-megelőző munkát. Éjszakai és munkaszüneti napokon a Makói Kistérség Többcélú Társulása keretében megszervezett Központi Orvosi Ügyelet biztosítja az egészségügyi ellátást.

**6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Meg-
egyezik a 6.1.1-es táblázattal)**

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	330	493	823
2018	327	486	813
2019	319	479	798
2020	303	479	782
2021	286	463	749
2022	286	447	733

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	567	51	17	12
2018	577	49	19	31
2019	593	45	19	118
2020	608	53	23	149
2021	605	50	19	151
2022	594	51	16	134

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az idősek kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférése településünkön több szinten is biztosított. A Csanádpalotai Városi Könyvtár a XXI. századi igényeket kielégítő infrastruktúrával rendelkezik, akadálymentesített.

A Kelemen László Művelődési Ház alkalmas kiscsoportos foglalkozások, de nagyobb rendezvények megtartására is. A művelődési ház ad otthon az idősek különböző csoportjai (Fészek Klub, Nyugdíjas Klub) klubfoglalkozásainak, esetenként a már hagyományossá váló farsangi és egyéb mulatságoknak.

Településünkön a tevékeny korban lévő idősek több időseket tömörítő civil szervezet közül is választhatnak. Működik a már említett Fészek Klub, a Nyugdíjas Klub és az idősek nappali ellátása keretében működő klub. 2017-ben jött létre egy - a település múltját, közéletét kutató – szerveződés,

a Tea délután csoport. Ezek a klubok lehetőséget biztosítanak az idősök számára, hogy érdeklődési körüknek megfelelő előadásokon, programokon vegyenek részt, vagy csak egyszerűen találkozzanak egy kis beszélgetésre, szervezeten részt tudnak venni a különböző önkormányzati rendezvényeken (gasztronómiai fesztivál, városnapok, stb.), közös színházlátogatásokat, kirándulásokat szerveznek.

c) idősök informatikai jártassága

A digitalizáció gyökeresen megváltoztatja nemcsak a felnövekvő generáció, de az idősök életét is. Egyre több információ, áru vagy szolgáltatás érhető el kizárólag elektronikus úton. Számítástechnikai ismeretek hiányában azonban az idősebb korosztálynak nagyobb a kockázata az aktív társadalomból való kirekesztődésre. Ezt kívánják megelőzni a számítógép- és internethasználattal kapcsolatos digitális alapképzést nyújtó tanfolyamok, melyeket a Csanádpalota Városi Könyvtárban rendszeresen megszerveznek.

d) a generációk közötti programok

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Legfontosabb feladat az egészségfejlesztéshez szükséges szemlélet és tudatosság erősítése. Fontos szerepe van a szűréseknek – vércukor, vérnyomás, koleszterin – a betegségek kiszűrésére. Életmód tanácsadás, egészségfejlesztő közösségi programok, a mozgás, az aktivitás megtartás érdekében. Az idősök biztonsága érdekében fontos az otthon védelme, a lakásbetörések elleni védekezés, az áldozattá válás megelőzése. Az idősök a bűnelkövetések szempontjából egy nagyon veszélyeztetett csoport, kevés ismerettel a potenciális veszélyekről. Az utóbbi években a rendőrségi felhívásoknak köszönhetően, a Nyugdíjas klubokon, és a különböző önkormányzati felületeken keresztül az alkalmazott módszerekről már ismerettel rendelkeznek az idősebbek is.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

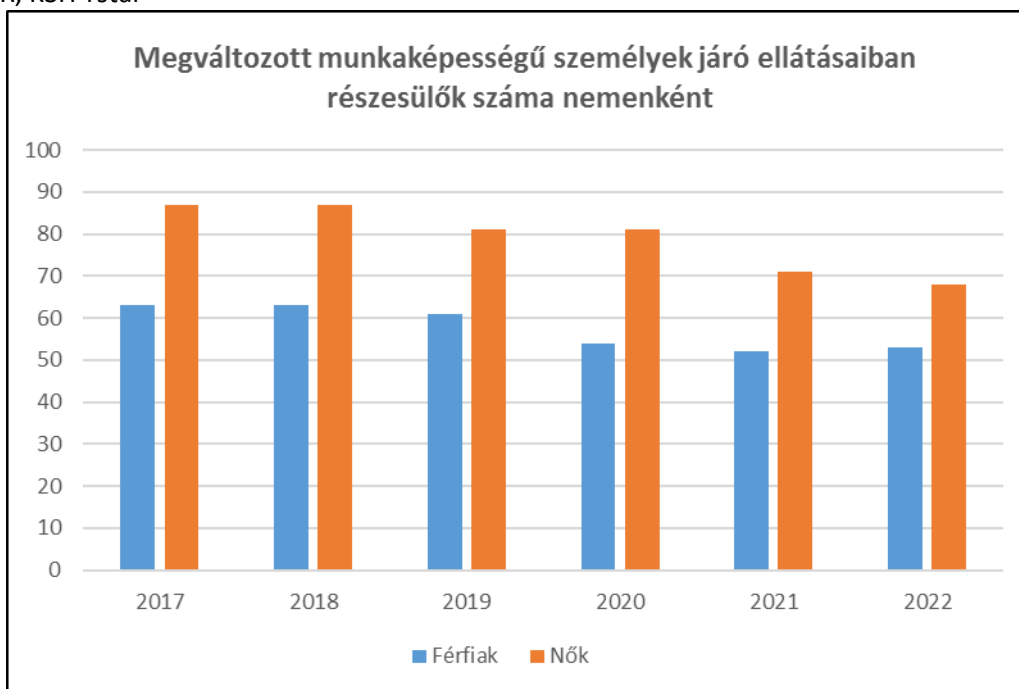
Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egészségügyi szakellátás hiánya	Egészségügyi szakellátás biztosítása
Magas az egyedül élők aránya	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti bővítése.
Korosztályok közötti szakadékok	Különböző programok megszervezése, amelyek segítenek áthidalni a szakadékot

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	63	87	150
2018	63	87	150
2019	61	81	142
2020	54	81	135
2021	52	71	123
2022	53	68	121

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi, így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességét jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetve a kommunikáció területén számottevően korlátozott, ami számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok, köztük a különböző fogyatékossgal élő emberek számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén, a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg. A fogyatékossgal élő emberek számára megszervezendő hatékony ellátórendszer kialakításához szükség van helyi, kistérségi és regionális szinten szerveződő társadalmi szervezetekre, amelyek a klasszikus érdekvédelmi feladatok ellátása mellett aktívan szerepet vállalnak a közfeladatok megvalósításában is, valamint együttműködő partnerei kívánnak lenni a területen dolgozó állami és nem állami szereplőknek.

A KSH statisztikai adatai szerint településünkön 2017 és 2022 között a megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásainak száma az alábbiak szerint alakult. A 7.1.1. sz. táblázat alapján megállapítható, hogy évről-évre csökken ez a szám.

Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyről nincs tudomásunk a településen.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségeiről a településen nincs tudomásunk.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Statisztikai adatunk a hátrányos megkülönböztetésről nem áll rendelkezésünkre.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A 2023. január 1. napjától létrejött a Nagyéri Térségi Szociális Önkormányzati Társulás keretein belül van lehetőség erre lehetőség a családsegítés, házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés tekintetében.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Csanádpalota városában nincs pontos felmérés a fogyatékkal élőkről, a helyzetelemzés során nem mutatnak teljes képet. A jelenleg hatályos rendeleteink között nincs olyan ellátási forma, amely kifejezetten a célcsoport ellátásaira, kedvezményeire vonatkozna.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A középületeink mindegyike akadálymentes, az iskola épületeinek kivételével.

c) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Részben biztosított.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

Tekintettel arra, hogy kifejezetten az ő célcsoportjuknak létrehozott munkahelyről sincs tudomásunk, így azok akadálymentesítéséről sem áll rendelkezésre adat.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az önkormányzat kiemelt hangsúlyt fektet a járdák és parkok akadálymentességének biztosítására. A közösségi közlekedés akadálymentesítése teljes egészében megoldott.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A településen a fogyatékos személyek által igénybe vehető speciális szolgáltatások nem állnak rendelkezésre, tekintve, hogy ezek az önkormányzat számára nem kötelező feladatok.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nincs tudomásunk sem pozitív, sem negatív diszkriminációról.

7.4 Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkahely hiány	Foglalkoztatási/képzési programok lehetőségének biztosítása, munkahely teremtése
Komplex akadálymentesítettség	A település teljes egész területének akadálymentesítése, különös figyelmet fordítva a járdák és közutak biztonságossá tételére.
Pénzbeli és természetbeni ellátás, kedvezmények hiánya.	Rendelet megalkotása.
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkahely hiánya	Foglalkoztatási/képzési programok lehetőségének biztosítása, munkahely teremtése
Komplex akadálymentesítettség	A település teljes egész területének akadálymentesítése, különös figyelmet fordítva a járdák és közutak biztonságossá tételére
Pénzbeli és természetbeni ellátás, kedvezmények hiánya	rendelet megalkotása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Településünkön a civil szervezetek, egyházak, alapítványok, egyesületek, baráti körök az önkormányzatunkkal együttműködve vesznek részt a helyi esélyegyenlőségi program megvalósulásában.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzat együttműködési megállapodás alapján dolgozik együtt a településen lévő nemzetiségi önkormányzattal. A városban működő egyházzal szintén jó kapcsolatot ápolunk.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Csanádpalota városa az esélyegyenlőség, valamint a kötelező feladatok biztosítása érdekében korábban 6, napjainkban 5 társulásnak a tagja, melyből jelenleg is 1 társulás esetében gesztor szerepet tölt be:

1. Csanád Mikro-térségi Területfejlesztési Önkormányzati Társulás (gesztor) (megszűnt)
2. Csanádpalota Térségi Köznevelési Önkormányzati Társulás (gesztor)
3. Makói Kistérség Többcélú Társulása
4. Makó és Térsége Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás
5. Délkelet-Alföld Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszert (DAREH) Létrehozását Célzó Önkormányzati Társulás
6. Csanádpalota Térségi Szociális és Gyermejjóléti Önkormányzati Társulás (megszűnt)

7. Nagyérii Térségi Szociális Önkormányzati Társulás

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A nemzetiségi önkormányzatok lehetőségeikhez mértén tartanak kapcsolatot a célcsoportokkal és támogatják őket, valamint segítik esélyegyenlőségük megteremtését.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A városban működő civil szervezetek az érintett célcsoportokkal kapcsolatosan is az esélyegyenlőség elérésére törekszik. A szervezetek társadalmi párbeszédet kezdeményeznek szükség esetén, támogatják lehetőségekhez mértén a rászoruló célcsoport tagjait.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit szereplők valamilyen módon (általában pénzbeli vagy természetbeni támogatást nyújtva) segítik a helyi rendezvényeket, ezzel együtt támogatva az esélyegyenlőségi csoportokat.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáik, a beazonosításban a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

**a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzeti-
ségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak,
civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába**

A helyzetelemzés előkészítésében aktívan részt vettek a közös önkormányzati hivatal köztisztviselői, a település polgármestere, a Csanádpalotai Városi Könyvtár és a Kelemen László Művelődési Ház munkatársai. Segítséget nyújtottak továbbá a település többi intézményének intézményvezetői és munkatársai, valamint a települési képviselők.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program hozzáférhető lesz a település honlapján, így az intézkedési terveket megismerhetik, megvalósítását folyamatosan ellenőrizhetik.

c) a képviselőtestületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzéteszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF a települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Lakókörnyezet rendezetlensége, lakhatási lehetőségek biztosítása.	<ul style="list-style-type: none"> • felvilágosítás, tájékoztatás, környezettanulmány • konkrét ingatlanok, lakóterületek meghatározása • lomtalanítások szervezése • különböző akciók szervezése • szociális bérlakások építése, önkormányzati ingatlanok bérlakássá alakítása.
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Nem megfelelő információáramlás a településen.	Helyi újság ismételt bevezetése, internet adta lehetőségek teljes körű kihasználtsága.
Gyermekek	Bölcsődei férőhelyek hiánya.	Férőhelybővítés, mini-, munkahelyi bölcsőde létesítése.
Gyermekek	A településen nincs olyan intézmény, amely alkalmas lenne a gyermekeknek szóló programok lebonyolítására.	Megfelelő közösségi színtér létrehozása, szünidei táborok biztosítása.
Idősek	Egészségügyi szakellátás hiánya.	Egészségügyi szakellátás biztosítása
Idősek	Magas az egyedül élők aránya.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti bővítése.
Idősek	Korosztályok közötti szakadékok.	Különböző programok megszervezése, amelyek segítenek áthidalni a szakadékokot
Nők	A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
Nők	A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.

Nők	A GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Rugalmas foglalkoztatás, részmunkaidős foglalkoztatás elősegítése.
Fogyatékkal élők	Munkahely hiánya.	Foglalkoztatási/képzési programok lehetőségének biztosítása, munkahely teremtése.
Fogyatékkal élők	Komplex akadálymentesítettség.	A település teljes egész területének akadálymentesítése, különös figyelmet fordítva a járdák és közutak biztonságossá tételére.
Fogyatékkal élők	Pénzbeli és természetbeni ellátás, kedvezmények hiánya.	Rendelet megalkotása.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Megfelelő lakóhelyet mindenkinek!	Települési önkormányzat felelős: polgármester
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Olvass a sorok között!	Települési önkormányzat, Kelemen László Művelődési Ház felelős: polgármester, intézményvezető
Gyermekek	Irány a bölcsi!	Települési önkormányzat felelős: polgármester
Gyermekek	Szünidőben is hasznosan!	Kelemen László Művelődési Ház, Csanádpalota Városi Könyvtár, Dér István Általános Iskola, felelős: intézményvezetők
Idősek	Csak fitten, Nagy!	Csanádpalota Városi Könyvtár
Idősek	Kattanj rá!	Települési önkormányzat, Csanádpalota Városi Könyvtár felelős: polgármester, intézményvezető
Nők	Részmunkaidőben	Települési önkormányzat, foglalkoztatási osztály, helyi vállalkozók felelős: polgármester
Nők		
Fogyatékkal élők	Tiszta utakon	Települési önkormányzat felelős: polgármester
Fogyatékkal élők	Út a munka világába	Települési önkormányzat, foglalkoztatási osztály, helyi vállalkozók felelős: polgármester

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák egyenlő eséllyel indulnak a foglalkoztatás terén. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők gazdasági kiszolgáltatottsága csökkenjen, felzárkóztatásukat segítsük a foglalkoztatás bővítésével, a szociális ellátórendszer kiszélesítésével, képzések szervezésével.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek ép és harmonikus családban történő nevelkedését. Nagyon fontos egészséges szellemi, erkölcsi, testi fejlődésük, hiszen ők képviselik a jövőt. Fontos, hogy intézkedéseink eredménye csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek elmagányosodásának csökkentésére, a segítségre szorulóknak gondozására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a közéleti szerepvállalás motiválását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők közszolgáltatásokhoz való akadálymentes hozzáférésehez.

Összegezve: célunk, hogy a településünkön élő polgárok jólétét biztosítsuk, életminőségüket folyamatosan javítsuk egy olyan támogatói környezet működtetésével, amely erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést, a társadalmi szolidaritást.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sor-száma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Megfelelő lakóhelyet mindenkinek!	Nincs megfelelő kásállomány, nincs elegendő forrás a lakásállomány kialakítására, illetőleg a célcsoport nem él a lehetőséggel.	Életkörülményeinek javítása			Bérlakások kialakítása	Csanádpalota Városi Önkormányzat	2029. 05. 31. (pén-tek)	lakókörülmények javítása	anyagi erőforrások, pályázati lehetőségek keresése	anyagi és tárgyi feltételek biztosítása	
2	Olvasd a sorok között!	Írástudatlanság csökkentése, megfelelő kommunikáció létrejött.	Írástudatlanság megszüntetése			képzések, felzárkóztatói lehetőségek létrehozása	Foglalkoztatási Osztály	2029. 05. 31. (pén-tek)	írástudatlanság megszüntetése, kommunikáció erősítése	személyi és tárgyi feltételek	személyi és tárgyi feltételek biztosítása	
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Írány a bölcső!	A meglévő bölcsődei létszám kevésnek bizonyul.	Gyermekek megfelelő napközbeni ellátását biztosító hely létrehozása			Mini bölcsőde létrehozása	Települési Önkormányzat	2029. 05. 31. (pén-tek)	Elegendő bölcsődei férőhely biztosítása	Személyi-, tárgyi-, és anyagi feltételek	Személyi-, tárgyi-, és anyagi feltételek biztosítása	
2	Szünidőben is hasznosan!	Tanszünetek alatt olyan táborok megvalósuljanak, amelyek biztosítják a hasznos időtöltést.	Táborok szervezése			Gyermekek képességeinek és igényeinek megfelelő táborok szervezése	Csanádpalota Városi Könyvtár	2029. 05. 31. (pén-tek)	Gyermekek felügyelete, a napi élethez szükséges tevékenységek elsajátítása.	Személyi és tárgyi feltételek	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása	
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Részmunkaidőben!	GYES-ről való visszatérés nehézsége, munkaidő nem megfelelő a kisgyermekes anyukák életviteléhez	Nők munkaerőpiacra való visszatérésének elősegítése			Részmunkaidős munkahelyek létrehozása	Csanádpalota Városi Önkormányzat, Foglalkoztatási Osztály	2029. 05. 31. (pén-tek)	Családok anyagi helyzetének javítása	Személyi-, tárgyi-, és anyagi feltételek	Személyi-, tárgyi-, és anyagi feltételek biztosítása	
2	Nők a munkaerőpiacon	Munkanélküli nők magas aránya	munkaerőpiacon történő elhelyezkedés			Női foglalkoztatás növelése.	Csanádpalota Városi Önkormányzat, helyi vállalkozók	2029. 05. 31. (pén-tek)	női önállóság elősegítése	személyi-, tárgyi és anyagi feltételek	személyi-, tárgyi és anyagi feltételek biztosítása	
IV. Az idősek esélyegyenlősége												

1	Csak fitten, Nagygyi!	Olyan óvodai programok létrehozása, ahol a gyermekek hasznosan töltik el idejüket nagyszüleikkel, miközben az idősebb korosztály mozgásszegény életmódját csökkentjük.	demencia kialakulásának csökkentése			generációk közötti programok létrehozása, mozgásban gazdagabb életmód biztosítása	Csanádpalota Városi Önkormányzat Család és Gyermekjóléti Szolgálat	2029. 05. 31. (pén-tek)	Generációk közötti szakadék csökkentése	személyi feltételek	személyi feltételek biztosítása	
2	Kattanj rá!	Digitalizáció gyors terjedése, az idősek lemaradása e területen	Idősek felzárkóztatása a XXI. századi világhoz.			Tanfolyamok megszervezése.	Csanádpalota Városi Könyvtár	2029. 05. 31. (pén-tek)	Digitalizáció adta különbségek csökkentése	személyi-, tárgyi-, és anyagi feltételek	személyi-, tárgyi-, és anyagi feltételek biztosítása	
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Tiszta Utakon	Teljes körű akadálymentesítés, biztonságos közlekedés	biztonságos közlekedés			akadálymentesítés	Csanádpalota Városi Önkormányzat	2029. 05. 31. (pén-tek)	Megfelelő közutak és járdák	személyi-, tárgyi-, és anyagi feltételek	személyi-, tárgyi-, és anyagi feltételek biztosítása	
2	Út a munka világába!	Munkalehetőség hiánya	munkahelyteremtése			Munkahelyteremtése.	Csanádpalota Városi Önkormányzat	2029. 05. 31. (pén-tek)	Munkalehetőség biztosítása, önálló életvitel kialakítása	személyi-, tárgyi-, és anyagi feltételek	személyi-, tárgyi-, és anyagi feltételek biztosítása	

3. Megvalósítás

3.1. A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

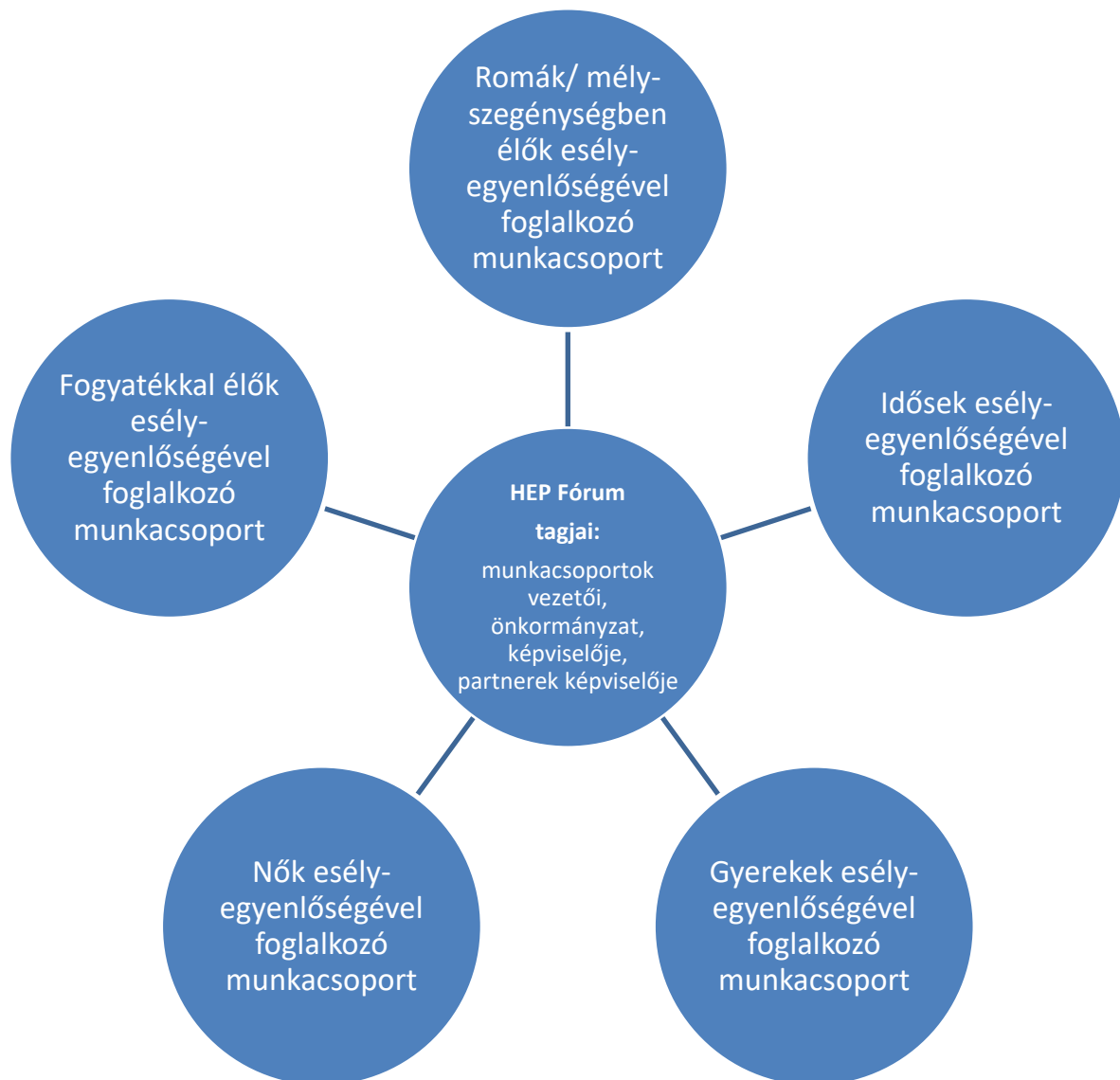
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. A célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak beazonosítása, a problémákat adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése, a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre,
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk 2 ezer fő feletti telüléseken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP fórumok javasolt összetétele:

Tagok:

- a település polgármestere
- a település/közös önkormányzatok jegyzője
- helyi, nemzetiségi önkormányzatok vezetői
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői
- meghatározó helyi/térségi/gazdasági szereplők munkáltatók képviselői
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői
- helyi jelzőrendszeri felelős
- a településen működő-a HEP célcsoportjai kapcsán érintett – civil szervezetek és egyházak képviselői
- a HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői
- a település HEP referense
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői
- egyéb tagok, (pl: tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek)

Állandó meghívottak:

- a település képviselő-testületének tagjai
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor
- tankerületi központ képviselője
- környező települések önkormányzati szereplői
- járási jelzőrendszeri tanácsadó
- egyéb meghívottak (járási hivatalok, beavatkozási területekhez és célcsoporthoz kapcsolódó szervezetei egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői)

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Csanádpalota Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Csanádpalota Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 74/2024. (06.05.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- a képviselő-testület elfogadó határozatának kivonata

Csanádpalota, 2024.06.05.

Mihelcz Andrea
HEP referens

Csanádpalota Városi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Csanádpalota, 2024.06.05.

Perneki László
polgármester

Csanádpalota, 2024.06.05.

Besenyi Ildikó
jegyző

Csanádpalota, 2024.06.05.

Hájas Rita
Kelemen László Művelődési Ház
intézményvezető